VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2011. gada 9. septembrī*

Lieta T-25/06

Alliance One International, Inc., Denvila, Virdžīnija (Amerikas Savienotās Valstis), ko pārstāv K. Osti [*C. Osti*] un E. Prastaro [*A. Prastaro*], advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja E. Žipinī Furnjē [*É. Gippini Fournier*] un F. Amato [*F. Amato*], pēc tam — E. Žipinī Furnjē un N. Kāns [*N. Khan*], pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, galvenokārt, daļēji atcelt Komisijas 2005. gada 20. oktobra lēmumu C(2005) 4012, galīgā redakcija, par procedūru saskaņā ar [EKL] 81. panta 1. punktu (Lieta COMP/C.38.281/B.2 — Jēltabaka — Itālija) un, pakārtoti, samazināt *Alliance One International* noteikto naudas sodu.

* Tiesvedības valoda — angļu.

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs J. Azizi [*J. Azizi*], tiesneši E. Kremona [*E. Cremona*] (referente) un S. Frimods Nilsens [*S. Frimodt Nielsen*],

sekretāre K. Kristensena [*C. Kristensen*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 28. septembra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 Prasītāja, *Alliance One International, Inc.* (turpmāk tekstā — "*Alliance One*"), ir Amerikas Savienotajās Valstīs reģistrēta ASV sabiedrība, kas vada sabiedrību grupu, kura izveidojās 2005. gada 13. maijā — pēc apskatāmā pārkāpuma —, apvienojoties uzņēmumiem *Dimon Inc.* (turpmāk tekstā — "*Dimon Inc.*") un *Standard Commercial Corp.* (turpmāk tekstā — "*SCC*").

2 Pārkāpuma norises laikā *Dimon Italia Srl* un *Transcatab SpA*, kas bija divi no četriem galvenajiem Itālijā reģistrētajiem jēltabakas pirmapstrādes uzņēmumiem (turpmāk tekstā — "pārstrādātāji"), bija meitassabiedrības, kas pilnībā piederēja attiecīgi *Dimon Inc.* un *SCC*, kura tiesību pārņēmēja ir *Alliance One*.

A — *Administratīvais process*

3 2002. gada 15. janvārī Eiropas Kopienu Komisija atbilstoši Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17, Pirmā regula par [EKL 81. un 82. panta] īstenošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.), 11. pantam nosūtīja informācijas pieprasījumus par Itālijas jēltabakas tirgu Itālijas tabakas pārstrādātāju un ražotāju profesionālajām apvienībām, proti, attiecīgi *Associazione professionale trasformatori tabacchi italiani* (*APTI*, Itālijas Jēltabakas pārstrādātāju profesionālā apvienība) un *Unione italiana tabacco* (*Unitab*, Itālijas Tabakas savienība).

4 2002. gada 19. februārī Komisija saņēma *Deltafina SpA*, pārstrādātāja, kas bija *APTI* loceklis, pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda saskaņā ar Komisijas Paziņojumu par atbrīvojumu no sodanaudas vai sodanaudas samazināšanu karteļa gadījumos [atbrīvojumu no naudas soda vai naudas soda samazināšanu aizliegtu vienošanos gadījumos] (OV 2002, C 45, 3. lpp.; turpmāk tekstā — "paziņojums par sadarbību"). Komisija saskaņā ar šī paziņojuma 15. punktu 2002. gada 6. martā tam piešķīra nosacītu atbrīvojumu.

5 2002. gada 4. aprīlī Komisija saņēma pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda saskaņā ar paziņojuma par sadarbību 8. punktu un, pakārtoti, pieteikumu samazināt naudas sodu saskaņā ar minētā paziņojuma 20.–27. punktu no *Dimon Italia*, kā arī pieteikumu samazināt naudas sodu saskaņā ar tiem pašiem punktiem no *Transcatab*.

6 2002. gada 18. un 19. aprīlī Komisija atbilstoši Regulas Nr. 17 14. pantam veica pārbaudes *Dimon Italia* un *Transcatab*, kā arī *Trestina Azienda Tabacchi SpA* un *Romana Tabacchi SpA* telpās.

7 2002. gada 8. oktobrī Komisija informēja *Dimon Italia* un *Transcatab*, ka, tā kā tās ir bijušas attiecīgi pirmais un otrais uzņēmums, kas iesniedzis pierādījumus par pārkāpumu paziņojuma par sadarbību izpratnē, Komisija ir nodomājusi pēc administratīvā procesa noslēguma tiem piemērot naudas soda, kas tiem attiecīgi tiktu noteikts par iespējami konstatētajiem pārkāpumiem, samazinājumus.

8 2004. gada 25. februārī Komisija pieņēma paziņojumu par iebildumiem, ko tā nosūtīja desmit uzņēmumiem vai apvienībām, tostarp pārstrādātājiem un noteiktu pārstrādātāju mātessabiedrībām. Paziņojuma par iebildumiem adresātiem bija piekļuve Komisijas izmeklēšanas lietas materiāliem CD-ROM kopijas veidā, ko Komisija bija tiem nosūtījusi, un tie nosūtīja rakstveida apsvērumus, atbildot uz Komisijas izvirzītajiem iebildumiem. 2004. gada 22. jūnijā notika uzklausīšana.

9 Pēc tam, kad 2004. gada 21. decembrī tika pieņemts 2004. gada 25. februāra paziņojuma par iebildumiem papildinājums, 2005. gada 1. martā notika otra uzklausīšana.

10 Pēc konsultācijām ar Konkurences ierobežojumu un monopoluzņēmumu padomdevēju komiteju un ņemot vērā uzklausīšanas amatpersonas galīgo ziņojumu, 2005. gada 20. oktobrī Komisija pieņēma lēmumu C(2005) 4012, galīgā redakcija, par procedūru saskaņā ar [EKL] 81. panta 1. punktu (Lieta COMP/C.38.238/B.2 — Jēltabaka — Itālija) (turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums"), kura kopsavilkums publicēts 2006. gada 13. februāra *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV L 353, 45. lpp.).

B — *Apstrīdētais lēmums*

11 Apstrīdētais lēmums attiecas, pirmkārt, uz horizontālu aizliegtu vienošanos, ko īstenojuši pārstrādātāji Itālijas jēltabakas tirgū (apstrīdētā lēmuma 1. apsvērums).

12 Apstrīdētajā lēmumā Komisija konstatēja, ka minētās aizliegtās vienošanās ietvaros laika periodā no 1995. gada līdz 2002. gada sākumam pārstrādātāji bija noteikuši tirdzniecības nosacījumus jēltabakas pirkšanai Itālijā gan attiecībā uz tiešu iepirkšanu no ražotājiem, gan iepirkšanu no "trešiem fasētājiem", konkrētāk, nosakot cenu un sadalot tirgu (apstrīdētā lēmuma 1. apsvērums).

13 Otrkārt, apstrīdētais lēmums attiecas uz diviem citiem pārkāpumiem, nošķirtiem no pārstrādātāju īstenotās aizliegtās vienošanās, kas notikuši laikā no 1999. gada sākuma līdz 2001. gada beigām un kuru rezultātā *APTI* noteica līgumcenas, par kādām tā savu biedru vārdā veica sarunas, lai noslēgtu starpuzņēmumu nolīgumus ar *Unitab*, un *Unitab* noteica cenas, par kādām tā savu biedru vārdā veica sarunas, lai noslēgtu minētos nolīgumus ar *APTI*.

14 Apstrīdētajā lēmumā Komisija uzskatīja, ka pārstrādātāju veiktās darbības ir EKL 81. panta 1. punkta vienots un turpināts pārkāpums (it īpaši skat. apstrīdētā lēmuma 264.–269. apsvērumu).

15 Apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punktā atbildību par apstrādātāju aizliegto vienošanos tā attiecina uz četriem Itālijas pārstrādātājiem, *Universal Corp.*, *Deltafina* mātessabiedrību, kā arī *Alliance One* kā sabiedrību, kas izveidojusies, apvienojoties *Dimon Inc.* un *SCC*. Tā apstrīdētā lēmuma 1. panta 2. punktā tāpat konstatēja, ka *APTI* un

Unitab bija pārkāpušas EKL 81. panta 1. punktu, pieņemot lēmumus par cenu noteikšanu, par ko tās risināja darījumu sarunas savu biedru vārdā, lai noslēgtu starpuzņēmumu nolīgumus.

16 Apstrīdētā lēmuma 2. pantā Komisija noteica naudas sodus iepriekš 15. punktā minētajiem uzņēmumiem, kā arī *APTI* un *Unitab* (skat. tālāk 54. punktu).

1. *Apstrīdētā lēmuma adresāti*

17 Apstrīdētā lēmuma 2.4. punkts ir veltīts lēmuma adresātu noteikšanai.

18 Ievadam Komisija ir atsaukusies uz pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru uzņēmuma jēdziens, ievietots konkurences tiesību kontekstā, ir jāsaprot kā tāds, kas apzīmē ekonomisku vienību pat tad, ja no juridiskā viedokļa šo ekonomisko vienību veido vairākas fiziskas vai juridiskas personas (apstrīdētā lēmuma 325. apsvērums).

19 Turpinot Komisija ir norādījusi, ka ir pierādīts, ka *Deltafina*, *Dimon Italia* (vēlāk pārdēvēta par *Mindo*), *Transcatab* un *Romana Tabacchi*, tāpat kā *APTI* un *Unitab*, attiecīgo pārkāpumu norises laikā bija tieši piedalījušies konstatētajos pārkāpumos un ka līdz ar to katrs no šiem uzņēmumiem un apvienībām ir apstrīdētā lēmuma adresāts (apstrīdētā lēmuma 327. apsvērums).

20 Komisija savu analīzi ir turpinājusi, apskatot jautājumu par attiecīgo mātessabiedrību vainojamību par noteiktu to meitassabiedrību (*Deltafina*, *Dimon Italia* un *Transcatab*) pārkāpjošo rīcību. Šajā ziņā tā ir atgādinājusi, ka pārkāpumu laikā *Deltafina* bija meitassabiedrība, kas pilnībā piederēja *Universal*, *Dimon Italia* bija meitassabiedrība, kas pilnībā piederēja *Dimon Inc.*, un *Transcatab* bija meitassabiedrība, kas pilnībā piederēja *SCC* (apstrīdētā lēmuma 328. apsvērums).

21 Konkrētāk, Komisija ir norādījusi, ka atbilstoši judikatūrai mātessabiedrību var atzīt par atbildīgu par tās meitassabiedrības pretlikumīgu rīcību, ja šī pēdējā pati autonomā veidā nenosaka savu rīcību tirgū. Šajā sakarā tā atgādināja, ka varēja prezumēt, ka, ja mātessabiedrībai pilnībā pieder tās meitassabiedrības kapitāldaļas, var tikt uzskatīts, ka mātessabiedrībai ir bijusi izšķiroša ietekme uz tās meitassabiedrības rīcību, ja tā izdara EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu (apstrīdētā lēmuma 329. un 330. apsvērums).

22 Apstrīdētā lēmuma 331. apsvērumā tā secināja, ka attiecībā uz *Deltafina*, *Dimon Italia* un *Transcatab* varēja leģitīmi prezumēt, ka tām "trūka autonomijas", ciktāl tās pilnībā piederēja vai — *Dimon Italia* gadījumā — bija pilnībā piederējušas attiecīgajām mātessabiedrībām.

23 Katrā ziņā noraidot apgalvojumu, ko savās atbildēs uz paziņojumu par iebildumiem izvirzījušas minētās sabiedrības, ka bija jāpastāv citiem elementiem bez kontroles pilnībā, lai parādītu izšķirošu ietekmi, Komisija precizēja, ka šādas ietekmes prezumpcija pilnībā kontrolētas meitassabiedrības gadījumā bija atspēkojama. Pierādījums par pretējo esot bijis jāiesniedz personai, kas vēlas atspēkot šādu prezumpciju, sniedzot "spēcīgus pierādījumus", kas nevar būt vispārīgi apgalvojumi, kas nav pamatoti ar pārliecinošiem pierādījumiem (apstrīdētā lēmuma 334. apsvērums).

24 Šajā sakarā tā pēc tam pārbaudīja mātessabiedrību, kas ir apstrīdētā lēmuma adresātes, izvirzītos argumentus.

25 Komisija vispirms noraidīja vispārīgo argumentu, kuru izvirzīja iesaistītās mātessabiedrības, attiecībā uz jautājumu par vietējās vadības pilnīgo atbildību par to attiecīgo mātessabiedrību darbību. Saskaņā ar tās viedokli ar apstākli, ka *Dimon Inc.* un *SCC* būtu saglabājušas pastāvošo vadību, iegūstot savu attiecīgo meitassabiedrību kapitāldaļas pilnībā, nevarētu tikt izslēgts, ka minētās mātessabiedrības īsteno izšķirošu ietekmi uz savām attiecīgajām Itālijas meitassabiedrībām, jo bieži vien pilnībā piederošai meitassabiedrībai tiek uzticēta vietējā vadība (apstrīdētā lēmuma 338. apsvērums).

26 Komisija uzskata, ka neviens no šiem uzņēmumiem vispārējā veidā nav pierādījis savas grupas specifisko raksturu, kas ievērojamā apmērā būtu padarījis tā meitassabiedrības darbības neatkarīgas no grupas ietekmes (apstrīdētā lēmuma 339. apsvērums).

27 Šajā sakarā Komisija analizēja starp *Deltafina*, *Dimon Italia*, *Transcatab* un to attiecīgajām mātessabiedrībām pastāvošo ekonomisko saišu ciešumu, kas esot parādījis, ka Itālijas meitassabiedrības veidoja ekonomisku vienību ar pārējo to uzņēmumu grupas daļu. Komisija šajā sakarā norādīja, ka attiecīgās uzņēmumu grupas bija vislielākie darījumu sarunu dalībnieki par tabakas lapām pasaulē un ka tie bieži iegādājās un pārdeva to Itālijas meitassabiedrību nopirkto tabaku (apstrīdētā lēmuma 340. apsvērums).

28 Kas attiecas uz *Dimon Inc.* un *SCC*, Komisija norādīja, ka, pirms tie iegādājās visas *Dimon Italia* un *Transcatab* kapitāldaļas, šie divi uzņēmumi jau tās kontrolēja kopīgi ar saviem attiecīgajiem Itālijas partneriem. Apstāklis, ka tie nebija "neko mainījuši [meitassabiedrību] vadībā" pēc šīs iegūšanas, līdz ar to nevarēja tikt uzskatīts par pierādījumu, ka tie nebija īstenojoši nekādu ietekmi uz vadītājiem pēc tam, kad bija kļuvuši par pilnīgiem īpašniekiem. Komisija piebilda, ka *Dimon Italia* gadījumā valdi veidoja tikai *Dimon* uzņēmumu grupas pārstāvji un ka viens no tiem bija iesaistīts tikai un vienīgi uzņēmuma ikdienas vadīšanā. Attiecībā uz izpildvaras deleģēšanu *Transcatab*

ģenerāldirektoram Komisija ir paziņojusi, ka tās rīcībā nav bijis nekādas informācijas, kas tai ļautu konstatēt, ka to, tāpat kā pārējos valdes locekļus, nebija iecēlusi *SCC* (apstrīdētā lēmuma 341. un 342. apsvērums).

29 Turpinot, Komisija noraidīja *Dimon Inc.* un *SCC* argumentu, ka starp tiem un to meitassabiedrībām nepastāvēja nekāda saziņa (apstrīdētā lēmuma 343.–346. apsvērums).

30 Pirmkārt, Komisija pārbaudīja iespējamās saziņas pastāvēšanu starp *Transcatab* un *SCC*. Tā šajā sakarā norādīja, ka *Transcatab* darbības tika uzskatītas par darbībām, ko veikusi *Standard Commercial Tobacco Co., Inc.* (*SCTS*), sabiedrība, kas bija *SCC* uzņēmumu grupas dalībniece un kas pilnībā piederēja *SCC*, un ka tās tika izvērtētas saistībā ar uzņēmumu grupas darbībām, aptverot to, ko *SCC* uzņēmumu grupa pārdeva cigarešu ražotājiem. Tā līdz ar to secināja, ka *Transcatab* darbību rezultāti bija tikuši darīti zināmi uzņēmumu grupas augstākajām instancēm un bija pēc tam tikuši konsolidēti (apstrīdētā lēmuma 344. apsvērums).

31 Otrkārt, Komisija izvērtēja *Dimon Italia* un *Dimon Inc.* situāciju. Tā norādīja, ka meitassabiedrība sagatavoja periodiskus ziņojumus, kas ietvēra konfidenciālu informāciju par tās stratēģiju un rezultātiem, un šie ziņojumi tika adresēti uzņēmumu grupas sabiedrībām, kas veica iepirkumus no *Dimon Italia*. Tāpat tā norādīja, ka citi dokumenti liecina par tiešu *Dimon International Inc.* vadības un citu uzņēmumu grupas *Dimon* sabiedrību iesaistīšanos *Dimon Italia* darbībā. Tā piebilda, ka *Dimon Inc.* bieži tika apzīmēta ar nosaukumu "*Dimon International Inc.*", kas nozīmē, ka tā faktiski darbojās uzņēmumu grupas augstākajā līmenī mātessabiedrības vārdā. No tā Komisija secināja, ka nevar būt šaubu attiecībā uz to, ka pastāvēja saziņa starp *Dimon Italia* un *Dimon Inc.*, pat ja šī saziņa notika ar *Dimon International* starpniecību (apstrīdētā lēmuma 345. apsvērums).

32 Komisija noraidīja argumentu, ka *Dimon Inc.* nebija tiešā *Dimon Italia* mātessabiedrība, pamatojoties uz to, ka nebija iesniegti nekādi pierādījumi nedz attiecībā uz *Intabex Netherlands BV* (turpmāk tekstā — "*Intabex*") lomu, nedz iespējamo saziņu starp to un *Dimon Italia* un starp to un *Dimon Inc.* Turklāt šķita, ka *Intabex* bija rīkojusies vienīgi kā finanšu holdinga sabiedrība bez saiknes ar *Dimon Italia* darbības darījumu aspektiem (apstrīdētā lēmuma 346. apsvērums).

33 Komisija precizēja, ka, ievērojot, ka grupas, pie kurām piederēja *Transcatab* un *Dimon Italia* pārkāpuma norises laikā, bija beigušas pastāvēt pēc to apvienošanās jaunajā vienībā *Alliance One*, tieši tā kā šo divu grupu tiesību pārņēmēja ir apstrīdētā lēmuma adresāte. Tas tāpat esot attiecībā uz *Dimon Italia*, ko *Intabex* pārdeva privātpersonām, kas to pārdēvēja par *Mindo* (apstrīdētā lēmuma 349. un 350. apsvērums).

34 Ievērojot šos dažādos apstākļus, Komisija apstrīdētā lēmuma 351. apsvērumā secināja, ka *Deltafina*, *Universal*, *Mindo* (iepriekš — *Dimon Italia*), *Transcatab*, *Alliance One*, *Romana Tabacchi*, *APTI* un *Unitab* ir jāatzīst par atbildīgām par pārkāpumu un jāatzīst par apstrīdētā lēmuma adresātēm.

2. *Naudas sodu summu noteikšana*

35 Apstrīdētā lēmuma 356.–404. apsvērumā Komisija noteica naudas sodus, kas uzliekami lēmuma adresātiem.

36 Pirmkārt, Komisija izvērtēja pārkāpuma smagumu. Pēc tam, kad tā bija atgādinājusi, ka, lai to novērtētu, tai jāņem vērā tā raksturs, tā faktiskā ietekme uz tirgu gadījumos, kad to iespējams noteikt, un attiecīgā ģeogrāfiskā tirgus apmērs, tā apstrīdētā lēmuma 369. apsvērumā secināja, ka pārstrādātāju izdarītais pārkāpums ir jāuzskata par sevišķi smagu.

37 Otrkārt, apstrīdētā lēmuma 370.–376. apsvērumā Komisija ir izvērtējusi jautājumu par "konkrēto nozīmi" un par "preventīvo iedarbību". Šajā sakarā tā norādīja, ka ir jāņem vērā "katra uzņēmuma konkrētā nozīme un tādējādi reālā tā nelikumīgās rīcības ietekme ".

38 Visupirms Komisija uzskatīja, ka naudas sodi ir jānosaka, vadoties no katras iesaistītās personas pozīcijas tirgū (apstrīdētā lēmuma 371. apsvērums).

39 Šajā sakarā Komisija uzskatīja, ka attiecībā uz *Deltafina* naudas soda sākumsummai ir jābūt visaugstākajai, jo tā izrādījās esam vislielākais iepircējs, tās tirgus daļai 2001. gadā esot aptuveni 25 % (apstrīdētā lēmuma 372. apsvērums).

40 Ievērojot, ka tām 2001. gadā piederēja mazākas tirgus daļas, aptuveni 9–11 %, Komisija uzskatīja, ka *Transcatab*, *Dimon Italia* un *Romana Tabacchi* "ir jāpārgrupē" un ka attiecībā uz tām naudas sodam jābūt mazākam (apstrīdētā lēmuma 373. apsvērums).

41 Komisija tomēr uzskatīja, ka sākumsummai, kas atspoguļo vienīgi pozīciju tirgū, nebūtu pietiekama preventīva iedarbība attiecībā uz *Deltafina*, *Dimon Italia* (*Mindo*) un *Transcatab*, jo, neraugoties uz to relatīvi ierobežoto apgrozījumu, katra no tām piederēja vai — *Mindo* gadījumā — bija piederējusi multinacionālām uzņēmumu grupām, kas apveltītas ar ievērojamu ekonomisku un finanšu varu, kas bija galvenie

tirgus dalībnieki attiecībā uz darījumiem ar tabaku pasaulē un darbojās dažādos darbības līmeņos tabakas nozares ietvaros un dažādos ģeogrāfiskajos tirgos (apstrīdētā lēmuma 374. apsvērums).

42 Līdz ar to, lai naudas sodam būtu preventīva iedarbība, Komisija uzskatīja, ka sākumsummai, kas noteikta attiecībā uz *Deltafina*, ir jāpiemēro reizināšanas koeficients 1,5 — proti, palielinājums par 50 % — un sākumsummai, kas noteikta attiecībā uz *Dimon Italia* (*Mindo*) un *Transcatab*, ir jāpiemēro reizināšanas koeficients 1,25 — proti, palielinājums par 25 % (apstrīdētā lēmuma 375. apsvērums).

43 Tādējādi apstrīdētā lēmuma 376. apsvērumā Komisija noteica šādu naudas soda sākumsummu:

— *Deltafina*: EUR 37,5 miljoni;

— *Transcatab*: EUR 12,5 miljoni;

— *Dimon Italia* (*Mindo*): EUR 12,5 miljoni;

— *Romana Tabacchi*: EUR 10 miljoni.

44 Treškārt, Komisija pārbaudīja jautājumu par pārkāpuma ilgumu.

45 No apstrīdētā lēmuma 377.–379. apsvēruma izriet, ka Komisija ir palielinājusi naudas sodu sākumsummas par 10 % par pilnu pārkāpuma gadu un par 5 % par ikvienu papildu laika posmu, kas ir seši mēneši vai ilgāks. Tādējādi sākumsumma ir palielināta par 60 % par pārkāpuma periodu, kas ildzis sešus gadus un četrus mēnešus, attiecībā uz *Deltafina*, *Dimon Italia* (*Mindo*) un *Transcatab* un par 25 % par pārkāpuma periodu, kas ildzis divus gadus un astoņus mēnešus, attiecībā uz *Romana Tabacchi*.

46 Apstrīdētā lēmuma adresātiem uzlikto naudas sodu pamatsummas tādējādi ir noteiktas šādi:

— *Deltafina*: EUR 60 miljoni;

— *Transcatab*: EUR 20 miljoni;

— *Dimon Italia* (*Mindo*): EUR 20 miljoni;

— *Romana Tabacchi*: EUR 12,5 miljoni.

47 Ceturtkārt, Komisija apstrīdētā lēmuma 380.–398. apsvērumā pārbaudīja, vai ir jāņem vērā atbildību mīkstinoši apstākļi. Konkrētāk, attiecībā uz *Dimon Italia* un *Transcatab* situāciju tā noraidīja visus to argumentus, kas ir vērsti uz atbildību mīkstinošu apstākļu atzīšanu attiecībā uz šiem [uzņēmumiem].

48 Piektkārt, Komisija noteica naudas sodu summas, kas izrietēja no atbildību mīkstinošiem apstākļiem, attiecīgi samazinot par 50 un 30 % pamatsummas naudas sodiem, kas uzlikti *Deltafina* un *Romana Tabacchi*, un pārbaudīja, vai bija jāpielāgo pamatsummas dažādiem lēmuma adresātiem, lai tās nepārsniegtu 10 % no apgrozījuma, kas paredzēts Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EKL] 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 23. panta 2. punktā (apstrīdētā lēmuma 399.–404. apsvērums).

49 Šajā sakarā tā precizēja, ka, ciktāl attiecīgie uzņēmumi ietilpst uzņēmumu grupā, ir pierādīts, ka šie uzņēmumi ir savu mātessabiedrību izšķirošā ietekmē un līdz ar to, tā kā pēdējās minētās ir solidāri atbildīgas par naudas sodu, kas uzlikts to meitassabiedrībai, tieši uzņēmumu grupas kopējais apgrozījums ir jāņem vērā, lai noteiktu iepriekš minēto 10 % maksimālo robežu (apstrīdētā lēmuma 401. apsvērums).

50 Šajā sakarā tā norādīja, ka *Romana Tabacchi* noteiktais naudas sods nedrīkst pārsniegt EUR 2,05 miljonus un ka nav jāsamazina pārējie naudas sodi atbilstoši šai normai (apstrīdētā lēmuma 402. un 403. apsvērums).

51 Komisija savu vērtējumu naudas soda maksimālajai robežai pabeidza, ierobežojot *Mindo* solidāro atbildību līdz 10 % no tās apgrozījuma pēdējā finanšu gadā, proti, EUR 3,99 miljoniem, ievērojot, ka apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī tai nebija nekādas saiknes ar agrāko *Dimon* uzņēmumu grupu, kas kļuvusi par *Alliance One* (apstrīdētā lēmuma 404. apsvērums).

52 Sestkārt, Komisija izlēma par paziņojuma par sadarbību piemērošanu (apstrīdētā lēmuma 405.–500. apsvērums).

53 Pēc tam, kad Komisija bija konstatējusi, ka *Dimon Italia* un *Transcatab* bija izpildījušas nosacījumus, kas tām bija izvirzīti saskaņā ar to pieteikumu par naudas soda samazinājumu, Komisija no iesniegtajiem pierādījumiem un to sadarbības procesā secināja, ka tām piemērojams visaugstākais samazinājuma līmenis, kas paredzēts tām pēc to pieteikuma par samazinājumu norādīto kategoriju ietvaros, proti, attiecīgi 50 % un 30 % (apstrīdētā lēmuma 492.–499. apsvērums). Savukārt *Deltafina* netika piešķirta nekāda imunitāte vai naudas soda samazinājums.

54 Atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktam Komisija apstrīdētā lēmuma 2. punktā noteica šādas naudas sodu summas, kas uzliekamas uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām, kas ir apstrīdētā lēmuma adresāti:

— *Deltafina* un *Universal* solidāri: EUR 30 miljoni;

— *Dimon Italia* (*Mindo*) un *Alliance One*: EUR 10 miljoni, *Alliance One* esot atbildīgai par visu summu kopā un *Mindo* esot solidāri atbildīgai tikai par EUR 3,99 miljoniem;

— *Transcatab* un *Alliance One* solidāri: EUR 14 miljoni;

— *Romana Tabacchi*: EUR 2,05 miljoni;

— *APTI*: EUR 1 000;

— *Unitab*: EUR 1 000.

Process un lietas dalībnieku prasījumi

55 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2006. gada 24. janvārī, *Alliance One* cēla šo prasību.

56 Savā prasības pieteikumā *Alliance One* lūdza šo lietu apvienot ar lietām, kurās iesniegti *Mindo* un *Transcatab* prasības pieteikumi (skat. tālāk 57. un 58. punktu).

57 2006. gada 20. janvārī *Mindo* iesniedza prasības pieteikumu, lūdzot daļēji atcelt apstrīdēto lēmumu vai, pakārtoti, samazināt tai ar apstrīdēto lēmumu noteikto naudas sodu (lieta T-19/06).

58 2006. gada 3. februārī *Transcatab* tāpat iesniedza prasības pieteikumu, lūdzot daļēji atcelt apstrīdēto lēmumu un, pakārtoti, samazināt tai ar apstrīdēto lēmumu noteikto naudas sodu (lieta T-39/06), lūdzot šo lietu apvienot ar izskatāmo lietu.

59 Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2006. gada 27. jūlijā, *Mindo* lūdza apvienot lietu T-19/06 ar izskatāmo lietu. 2006. gada 21. augustā *Alliance One* iesniedza savus apsvērumus par šo pieteikumu, izsakoties par labu apvienošanai.

60 Ar vēstuli, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegta 2006. gada 21. augustā, Komisija norādīja, ka tā uzskata, ka šo lietu apvienošana neļautu nozīmīgi uzlabot tiesvedības efektivitāti un ka tā šajā sakarā paļausies uz Vispārējās tiesas viedokli.

61 Vispārējā tiesa noraidīja pieteikumu par lietu apvienošanu.

62 2009. gada 24. novembrī Vispārējā tiesa tās Reglamenta 64. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros uzdeva *Alliance One* rakstisku jautājumu, uz kuru tā atbildēja noteiktajā termiņā. 2010. gada 2. februārī Komisija iesniedza savus apsvērumus par *Alliance One* atbildi.

63 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Vispārējā tiesa (trešā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu un tās Reglamenta 64. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros uzaicināja lietas dalībniekus iesniegt noteiktus dokumentus. Lietas dalībnieki izpildīja šo lūgumu noteiktajā termiņā.

64 Lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Vispārējās tiesas uzdotajiem jautājumiem tika uzklausīti 2010. gada 28. septembra tiesas sēdē.

65 *Alliance One* prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punktu, ciktāl tas attiecas uz *SCC*, *Dimon Inc.* un *Alliance One*;

— līdz ar to samazināt naudas sodus, kas uzlikti *Transcatab* un *Dimon Italia* (*Mindo*), tā, lai tie nepārsniegtu 10 % no to apgrozījuma pēdējā finanšu gadā;

— pakārtoti, samazināt naudas sodu, kas uzlikts *Transcatab* un *Dimon Italia* (*Mindo*), jo reizināšanas koeficients nebija piemērojams;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

66 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest *Alliance One* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

67 Savu prasību pamatojot, *Alliance One* būtībā izvirza trīs pamatus, kas iedalāmi vairākās daļās. Pirmais pamats, kas izvirzīts kā galvenais, ir par noteikumu, kas regulē mātessabiedrības vainojamību par tās meitassabiedrības izdarītajiem pārkāpumiem, pārkāpumu, kā arī tiesību uz aizstāvību pārkāpumu. Otrais pamats ir par Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta pārkāpumu, ciktāl uzliktā naudas soda summa pārsniedz 10 % attiecīgi no *Transcatab* un *Dimon Italia* apgrozījuma 2005. gadā, kā arī samērīguma principa pārkāpumu, nosakot naudas soda galīgo summu. *Alliance One* pakārtoti tāpat izvirza trešo pamatu par kļūdu tiesību piemērošanā un kļūdu faktos, kā arī samērīguma principa pārkāpumu un pamatojuma nesniegšanu, nosakot reizināšanas koeficientu.

A — *Par pirmo pamatu attiecībā uz noteikumu, kas regulē mātessabiedrības vainojamību par tās meitassabiedrības izdarītajiem pārkāpumiem, pārkāpumu, kā arī tiesību uz aizstāvību pārkāpumu*

68 Šo pamatu var iedalīt četrās daļās. Pirmās daļas ietvaros *Alliance One* apgalvo, ka Komisija nav ievērojusi noteikumus, kas regulē mātessabiedrības vainojamību par tās meitassabiedrības darbībām. Otrās daļas ietvaros *Alliance One* apgalvo, ka *SCC* un *Dimon Inc.* Iesniedza Komisijai pierādījumus, kas norādīja, ka tām nebija izšķirošas ietekmes uz to meitassabiedrībām, kurus Komisija būtībā nav ņēmusi vērā. Trešās daļas ietvaros *Alliance One* pārmet Komisijai, ka tā ir pārkāpusi *SCC* un *Dimon Inc.* tiesības uz aizstāvību, šo sabiedrību iesniegto pierādījumu apstrīdēšanai izmantojot dokumentus, kas nebija minēti paziņojumā par iebildumiem, un nepieejamus dokumentus. Ceturtā pamata ietvaros *Alliance One* apgalvo, ka Komisija ir pārkāpusi noteikumus attiecībā uz pierādīšanas pienākumu.

1. *Par pirmo daļu, kas izriet no tā, ka nav ievēroti noteikumi, kas regulē mātessabiedrības vainojamību par tās meitassabiedrības darbībām*

a) Lietas dalībnieku argumenti

69 *Alliance One* apgalvo, ka Komisija pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka *SCC* un *Dimon Inc.* bija izšķiroša ietekme attiecīgi uz *Transcatab* un *Dimon Italia* pārkāpuma laikā, un šī iemesla dēļ atzīstot pēdējās minētās par solidāri atbildīgām par pārkāpjošo rīcību.

70 *Alliance One* uzskata, ka apstrīdētais lēmums ir balstīts uz atbilstošās judikatūras kļūdainu interpretāciju, ciktāl ir konstatēts, ka var prezumēt, ka mātessabiedrībai, kurai pieder visas meitassabiedrības kapitāldaļas, ir izšķiroša ietekme uz tās komerciālo darbību. Sava apgalvojuma pamatojumam *Alliance One* norāda uz vairākiem Tiesas spriedumiem, ģenerāladvokātu secinājumiem lietās, kurās pasludināti šie spriedumi, kā arī noteiktiem Vispārējās tiesas spriedumiem. Konkrētāk, no Tiesas 2000. gada 16. novembra sprieduma lietā C-286/98 P *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija (*Recueil*, I-9925. lpp.) izrietot, un tas esot apstiprināts citos spriedumos, ka vienmēr ir jāiesniedz papildu pierādījumi bez tā, ka mātessabiedrībai vienkārši piederēja visas tās meitassabiedrības kapitāldaļas laikā, kad tā ir izdarījusi EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu, lai prezumētu, ka mātessabiedrībai bija izšķiroša ietekme pār tās meitassabiedrības rīcību un lai to tādējādi atzītu par solidāri atbildīgu par meitassabiedrības izdarīto pārkāpumu.

71 Turklāt Komisija savā lēmumu pieņemšanas praksē esot vairākkārt noteikusi, ka tikai apstāklis, ka uzņēmumam pieder visas kapitāldaļas meitassabiedrībā, kas tieši iesaistīta konkurences tiesību pārkāpumā, pats par sevi nav pietiekams, lai pierādītu tās atbildību, un līdz ar to ir nepieciešami papildu pierādījumi, lai pārliecinoši konstatētu uzņēmumu grupas atbildību par vienas no tās meitassabiedrībām rīcību, ja mātessabiedrība nav tieši bijusi aizliegtās vienošanās dalībniece.

72 *Alliance One* it īpaši norāda uz gadījumiem, kuros Komisija neesot atzinusi mātessabiedrību par atbildīgu par tās meitassabiedrības rīcību, konkrētāk, kritizējot Komisijas pieeju lietā, kurā pieņemts 2004. gada 20. oktobra lēmums lietā Jēltabaka — Spānija (COMP/38.238/B.2), esot atzinusi mātessabiedrību par atbildīgu tās tiešas dalības aizliegtās vienošanās īstenošanā dēļ vai esot pamatojusies uz citiem pierādījumiem, lai pierādītu mātessabiedrības atbildību.

73 Konkrētāk, no Komisijas lēmumpieņemšanas prakses izrietot, ka tā prasa "citus" pierādījumus papildus vienkāršajam apstāklim, ka sabiedrībai pieder visas tās meitassabiedrības kapitāldaļas, tādus kā:

— mātessabiedrības tieša iesaistīšanās pārkāpumos;

— mātessabiedrības atbildība par pārkāpuma īstenošanu;

— mātessabiedrības dalība sanāksmēs, kurās ir tikušas apskatītas pret konkurenci vērstās darbības;

— apstāklis, ka mātessabiedrība nav apstiprinājusi vai norādījusi savas meitassabiedrības autonomiju;

— apstāklis, ka mātessabiedrība sevi prezentējusi kā vienīgo Komisijas sarunu partneri administratīvā procesa laikā;

— pierādījumi, kas parāda, ka mātessabiedrība "zināja" par nolīgumiem, vai apstāklis, ka tā nav tieši apstrīdējusi, ka tā zināja par pārkāpjošo rīcību.

74 Kopumā no judikatūras un Komisijas lēmumpieņemšanas prakses analīzes izrietot, ka:

— Komisijai ir jāpierāda, ka mātessabiedrībai ir bijusi izšķiroša ietekme uz tās meitassabiedrību;

— pierādīšanas pienākums netiek apvērsts, bet vienīgi atvieglots, ja meitassabiedrība tiek kontrolēta pilnībā, ja ir atrodami citi pierādījumi vai norādes, kas pamato šo secinājumu;

— vienīgi gadījumā, kad mātessabiedrībai pilnībā pieder meitassabiedrības un pastāv citas norādes par to, ka tā bijusi iesaistīta, var tikt prezumēta mātessabiedrības atbildība un tai pāriet pierādīšanas pienākums par to, ka tā nav bijusi iesaistīta;

— šo prezumpciju vienmēr var atspēkot, ja *Alliance One* var iesniegt pietiekamus pierādījumus, ka, lai arī tā būtu varējusi īstenot izšķirošu ietekmi, tā to nav darījusi šajā gadījumā.

75 *Alliance One* tādējādi apstrīd interpretāciju, kādu Komisija apstrīdētajā lēmumā piešķīrusi judikatūrai, un uzsver, ka šī pēdējā procesā esot vienīgi apgalvojusi, ka *SCC* un *Dimon Inc.* piederēja visas to Itālijas meitassabiedrību kapitāldaļas, uzskatot, ka ar to pietiek, lai pārnestu pierādīšanas pienākumu uz lietas dalībniekiem.

76 Nepamatoti pārnesot pierādīšanas pienākumu uz *SCC* un *Dimon Inc.*, Komisija tādējādi esot pārvērtusi prezumpciju "iuris tantum" par prezumpciju "iuris et de iure", proti, prezumpciju, ko nevar atspēkot, iesniedzot pierādījumus par pretējo.

77 Tādējādi pierādīšanas pienākums par mātessabiedrības īstenotu izšķirošu ietekmi uz savu meitassabiedrību nevarot tikt apvērsts gadījumā, ja meitassabiedrība [mātessabiedrībai] pieder pilnībā. Izskatāmajā lietā šis pienākums varētu tikt pārnests uz *Alliance One* vienīgi tad, ja Komisija būtu iesniegusi pārliecinošas norādes, kas parādītu, ka *Transcatab* un *Dimon* pārkāpuma periodā bijušas pakļautas savu atbilstošo mātessabiedrību izšķirošai ietekmei.

78 Prasītāja uzskata, ka Komisija tādējādi esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, prezumējot *Dimon Inc*. un *SCC* atbildību par to atbilstošo meitassabiedrību rīcību.

79 Komisija lūdz šo pirmā pamata daļu noraidīt.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

80 Ir jāatgādina, ka Kopienu konkurences tiesības attiecas uz uzņēmumu darbību (Tiesas 2004. gada 7. janvāra spriedums apvienotajās lietās C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P *Aalborg Portland* u.c./Komisija, *Recueil*, I-123. lpp., 59. punkts) un uzņēmuma jēdziens ietver jebkuru vienību, kas veic saimniecisku darbību, neatkarīgi no šīs vienības juridiskā statusa un tās finansēšanas veida (Tiesas 2005. gada 28. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, Krājums, I-5425. lpp., 112. punkts, un 2009. gada 10. septembra spriedums lietā C-97/08 P *Akzo Nobel* u.c./Komisija, Krājums, I-8237. lpp., 54. punkts).

81 No judikatūras izriet, ka uzņēmuma jēdziens, ievietots šajā kontekstā, ir jāsaprot kā tāds, kas apzīmē ekonomisku vienību pat tad, ja no juridiskā viedokļa šo ekonomisko vienību veido vairākas fiziskas vai juridiskas personas (Tiesas 2006. gada 14. decembra spriedums lietā C-217/05 *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio*, Krājums, I-11987. lpp., 40. punkts, un iepriekš 80. punktā minētais spriedums lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 55. punkts; Vispārējās tiesas 2005. gada 15. septembra spriedums lietā T-325/01 *DaimlerChrysler*/Komisija, Krājums, II-3319. lpp., 85. punkts).

82 Ja šāda ekonomiska vienība pārkāpj konkurences noteikumus, tai saskaņā ar personiskās atbildības principu ir jāatbild par pārkāpumu (šajā ziņā skat. Tiesas 1999. gada 8. jūlija spriedumu lietā C-49/92 P Komisija/*Anic Partecipazioni*, *Recueil*, I-4125. lpp., 145. punkts; 2007. gada 11. decembra spriedumu lietā C-280/06 *ETI* u.c., Krājums, I-10893. lpp., 39. punkts, un iepriekš 80. punktā minēto spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 56. punkts).

83 Par konkurences tiesību pārkāpumu bez šaubām ir jāvaino juridiska persona, kam var tikt noteikti naudas sodi. Lai piemērotu un izpildītu Komisijas lēmumu konkurences tiesību jomā, faktiski kā adresāts ir jānosaka vienība, kas ir juridiska persona (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 1999. gada 20. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās no T-305/94 līdz T-307/94, no T-313/94 līdz T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 un T-335/94 *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, *Recueil*, II-931. lpp., 978. punkts).

84 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka meitassabiedrības rīcībā var vainot mātessabiedrību it īpaši tad, ja, lai gan tā ir atsevišķa juridiska persona, šī meitassabiedrība savu rīcību tirgū nenosaka autonomi, bet gan būtībā piemēro mātessabiedrības dotus rīkojumus, it īpaši ievērojot ekonomiskās, organizatoriskās un juridiskās saiknes, kas apvieno šīs abas juridiskās vienības (skat. iepriekš 80. punktā minēto spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 58. punkts un tajā minētā judikatūra).

85 Šādā situācijā, tā kā mātessabiedrība un tās meitassabiedrība ir vienas ekonomiskas vienības daļas un tātad veido vienu uzņēmumu EKL 81. panta izpratnē, tas ļauj Komisijai adresēt mātessabiedrībai lēmumu, ar kuru tiek uzlikts naudas sods, un neprasa pierādīt pēdējās personisku līdzdalību šajā pārkāpumā (šajā ziņā skat. iepriekš 80. punktā minēto spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 59. punkts).

86 Tāpat no judikatūras izriet, ka īpašajā gadījumā, kad mātessabiedrībai pilnībā pieder tās meitassabiedrības, kas ir izdarījusi Kopienu konkurences tiesību pārkāpumu, kapitāldaļas, pirmkārt, šī mātessabiedrība var īstenot izšķirošu ietekmi uz šīs meitassabiedrības rīcību un, otrkārt, pastāv atspēkojama prezumpcija, ka minētā mātessabiedrība faktiski īsteno izšķirošu ietekmi (skat. iepriekš 80. punktā minēto spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).

87 Šādos apstākļos pietiek, ka Komisija pierāda, ka viss meitassabiedrības kapitāls pieder tās mātessabiedrībai, lai prezumētu, ka pēdējā īsteno izšķirošu ietekmi uz šīs meitassabiedrības komercpolitiku. Līdz ar to Komisija varēs uzskatīt mātessabiedrību par solidāri atbildīgu par tās meitassabiedrībai uzliktā naudas soda samaksu, ja vien šī mātessabiedrība, kurai ir jāatspēko šī prezumpcija, neiesniedz pietiekamus pierādījumus, lai pierādītu, ka tās meitassabiedrība rīkojas tirgū autonomā veidā (šajā ziņā skat. iepriekš 70. punktā minēto spriedumu lietā *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija, 29. punkts, un iepriekš 80. punktā minēto spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 61. punkts).

88 Lai gan Tiesa tik tiešām iepriekš 70. punktā minētā sprieduma lietā *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija 28. un 29. punktā papildus īpašumtiesībām uz visu meitassabiedrības kapitālu ir minējusi citus apstākļus, kā, piemēram, to, ka nav apstrīdēts, ka mātessabiedrība ietekmē meitassabiedrības komercpolitiku, un kopējo abu sabiedrību pārstāvību administratīvā procesa laikā, Tiesa šos apstākļus tik un tā ir minējusi tikai tādēļ, lai norādītu visus pierādījumus, uz kuriem Vispārējā tiesa bija balstījusi savu pamatojumu, nevis tādēļ, lai noteiktu šī sprieduma 86. punktā minētās prezumpcijas īstenošanai nosacījumu par papildu norāžu iesniegšanu par to, ka mātessabiedrība faktiski ir īstenojusi savu ietekmi (skat. iepriekš 80. punktā minēto spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 62.punkts un tajā minētā judikatūra; Vispārējās tiesas 2008. gada 8. oktobra spriedumu lietā T-69/04 *Schunk* un *Schunk Kohlenstoff-Technik*/Komisija, Krājums, II-2567. lpp., 57. punkts).

89 No apstrīdētā lēmuma izriet, ka, lai vainotu mātessabiedrību par tās meitassabiedrības izdarītu pārkāpumu, Komisija ir balstījusies uz pieņēmumu, ka šāda vainojamība ir iespējama, ja mātessabiedrība un tās meitassabiedrība ir vienas ekonomiskas vienības daļas un tātad veido vienu uzņēmumu EKL 81. panta izpratnē (apstrīdētā lēmuma 325. apsvērums).

90 Centrālais faktors, uz kuru Komisija pamatojās, lai konstatētu, ka mātessabiedrība var tikt vainota par tās meitassabiedrības izdarītu pārkāpumu, ir pēdējās minētās autonomijas neesamība attiecībā uz tās rīcību tirgū. Faktiski šāda autonomijas neesamība neizbēgami izriet no mātessabiedrības "izšķirošas ietekmes" īstenošanas uz tās meitassabiedrības rīcību apstākļos, kad faktiska šādas ietekmes īstenošana saskaņā ar judikatūru var tikt prezumēta gadījumā, kad mātessabiedrībai pieder viss meitassabiedrības kapitāls (skat. apstrīdētā lēmuma 329. un 330. apsvērumu).

91 Apstrīdētā lēmuma 331. apsvērumā Komisija tādējādi uzskatīja, ka izskatāmajā lietā *Deltafina*, *Dimon Italia* un *Transcatab* "trūka autonomijas", jo tās pilnībā kontrolēja to attiecīgās mātessabiedrības.

92 Pretēji *Alliance One* apgalvotajam, proti, ka izskatāmajā lietā Komisija esot pārvērtusi prezumpciju "iuris tantum" prezumpcijā "iuris et de iure", šī argumentācija nenovirzās no atspēkojamas prezumpcijas loģikas. Tādējādi kā citu atspēkojamu prezumpciju, kas pieļaujamas konkurences tiesībās, gadījumā, ja Komisija var tiesiski prezumēt apstākli, tas tiek uzskatīts par pierādītu, ja vien attiecīgais uzņēmums prezumpciju neatspēko, iesniedzot pārliecinošus pierādījumus par pretējo (skat. iepriekš 82. punktā minēto Tiesas spriedumu lietā Komisija/*Anic Partecipazioni*, 121. un 126. punkts, un 1999. gada 8. jūlija spriedumu lietā C-199/92 P *Hüls*/Komisija, I-4287. lpp., 162. un 167. punkts). Līdz ar to, ievērojot tās atspēkojamo raksturu, minētā prezumpcija, kas

var tikt atspēkota katrā atsevišķajā gadījumā, neizraisa automātisku atbildības noteikšanu mātessabiedrībai, kurai pieder viss tās meitassabiedrības kapitāls, kas būtu pretrunā personiskās atbildības principam, uz kuru pamatojas konkurences tiesības.

93 Tātad Komisija ir ievērojusi noteikumus, kas regulē mātessabiedrības vainošanu par tās meitassabiedrības rīcību, būtībā atzīstot *SCC* un *Dimon Inc.*, kuras tiesību pārņēmēja ir *Alliance One* kā sabiedrība, kas radusies to apvienošanās rezultātā, par atbildīgām par pārkāpumu, ko izdarījušas to meitassabiedrības *Transcatab* un *Dimon Italia*.

94 Ir jākonstatē, ka šādu secinājumu nevar likt apšaubīt argumenti, ko izvirzījusi *Alliance One*, atbildot uz Vispārējās tiesas rakstveida jautājumu par sekām, kādas ir iepriekš 80. punktā minētajam spriedumam lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija. Tā uzskata, pirmkārt, ka šajā spriedumā Tiesa ir kļūdaini interpretējusi agrāko judikatūru, konkrētāk, iepriekš 70. punktā minēto spriedumu lietā *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija, un katrā gadījumā judikatūra šajā jautājumā nav viennozīmīga. Otrkārt, faktiskie apstākļi lietā, kurā pasludināts iepriekš 80. punktā minētais spriedums *Akzo Nobel* u.c./Komisija, atšķiroties no izskatāmās lietas faktiskajiem apstākļiem, jo aizliegtās vienošanās īstenošanā esot bijušas iesaistītas vairākas meitassabiedrības un līdz ar to esot bijis grūtāk pierādīt, ka mātessabiedrība nebija zinājusi par darbībām, kas vērstas pret konkurenci. Attiecībā uz pirmo jautājumu pietiek konstatēt, ka no iepriekš 80. punktā minētā sprieduma lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija (tāpat šajā ziņā skat. ģenerāladvokātes Kokotes [*Kokott*] secinājumus iepriekš 80. punktā minētajā lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, Krājums, I-8241. lpp., 60. un 61. punkts) izriet, ka Tiesa ne vien ņēma vērā judikatūru, uz kuru *Alliance One* lielā mērā balsta savu pamatojumu, un, konkrētāk, iepriekš 70. punktā minēto spriedumu lietā *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija, bet tāpat ir sniegusi viennozīmīgu interpretāciju agrākajai judikatūrai (iepriekš 80. punktā minētais spriedums lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 58.–62. punkts). Attiecībā uz otro argumentu pietiek konstatēt, ka šķietamajām atšķirībām starp lietu, kurā pasludināts iepriekš 80. punktā minētais spriedums lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, un izskatāmo lietu nav nozīmes, jo atbildības attiecināšanas kritērijs pirmajā lietā

nekādi nebija mātessabiedrības tieša vai netieša zināšana par meitassabiedrības vai meitassabiedrību īstenotajām darbībām. Katrā ziņā, kā to pamatoti norādījusi Komisija, šajā spriedumā šāds elements nekādi netika ņemts vērā.

95 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, pirmā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

2. *Par otro daļu attiecībā uz pierādījumu, ko iesniegušas* SCC *un* Dimon Inc. *ar mērķi atspēkot prezumpciju, neņemšanu vērā*

a) Lietas dalībnieku argumenti

96 *Alliance One* uzskata, ka *SCC* un *Dimon Inc.*, lai arī tām nebija šāda pienākuma, ir iesniegušas dažādus un pilnīgus pierādījumus, kas parāda, ka tās nedz bija aizliegtās vienošanās dalībnieces, nedz ir ietekmējušas savu meitassabiedrību rīcību, un ir skaidri pierādījušas, ka neviena no situācijām, kurās atbilstoši judikatūrai ir tikuši noteikti sodi, izskatāmajā lietā nepastāvēja. Šie pierādījumi tādējādi pierādot, ka *SCC* un *Dimon Inc.* nav izmantojušas izšķirošu ietekmi uz savām Itālijas meitassabiedrībām un neesot varējušas to darīt.

97 *Alliance One* turklāt pārmet Komisijai, ka tā ir nepareizi interpretējusi *SCC* un *Dimon Inc.* iesniegtos pierādījumu. Tādējādi tā kritizē ne vien dažādas apstrīdētā lēmuma rindkopas, kurās Komisija pārbauda un noraida šos pierādījumus, bet tāpat arī to, kā Komisija izmantojusi pamatojošus dokumentus.

98 Saskaņā ar tās viedokli *SCC* un *Dimon Inc.* atbildes uz paziņojumu par iebildumiem skaidri parādot, ka abām grupām bija ļoti decentralizēta struktūra, it īpaši ievērojot specifiskās īpatnības, kas raksturo jēltabakas Itālijas tirgu. Tādējādi mātessabiedrības izšķirošas ietekmes īstenošana būtu nesavienojama ar tirgus vajadzībām. Turklāt apstāklis, ka šīm divām grupām ir meitassabiedrības vairāku valstu tabakas tirgos, kam katram ir savas specifiskās īpatnības, padarot neiespējamu tām īstenot komerciālu ietekmi pār savām meitassabiedrībām jebkādā formā.

99 *Transcatab* un *Dimon Italia* no savas puses esot izskaidrojušas, ka tās vienmēr esot bijušas autonomas sabiedrības konkrētajā tirgū un ka tās pašas noteica savu komercpolitiku šajā nozarē. Kas attiecas uz pārstrādātās tabakas tirdzniecību, *Alliance One* atgādina, ka meitassabiedrības darbojās kā neatkarīgas sabiedrības attiecībā uz klientiem. Šajā sakarā tā atzīmē, ka pārstrādātās tabakas pārdošana grupas ietvaros laika periodā no 1995. gada septembra līdz 2001. gada jūnijam ir atspoguļojusi tikai minimālu daļu no kopējā *Dimon Italia* pārdotā apjoma (20–30 %), lielākā daļa tās tabakas esot tikusi tieši pārdota citiem klientiem.

100 Savā replikā *Alliance One* turklāt uzsver, ka pretēji Komisijas apgalvotajam judikatūrā nav precedenta, kas izvirzītu procesa dalībniekiem prasību pierādīt to grupas specifiskās iezīmēs kā pamatojumu meitassabiedrības autonomijai. Turklāt *SCC* un *Dimon Inc.* esot skaidri pierādījušas, ka viņu gadījumā nebija izpildīts neviens no elementiem, kas izvirzīti kā prasība judikatūrā.

101 Attiecībā, konkrētāk, uz pierādījumiem, ko iesniedza *SCC*, lai pierādītu, ka nepastāvēja nekāda izšķiroša ietekme uz tās Itālijas meitassabiedrību *Transcatab*, *Alliance One* atgādina, ka:

— *Transcatab* valdē esot bijuši galvenokārt Itālijas grāmatveži un ka nevienam no tiem neesot iepriekš vai pēc tam bijusi jebkāda tieša vai netieša saikne ar *SCC*; turklāt *SCC* loma savu locekļu izvēlē esot aprobežojusies ar formālu *Transcatab*

ģenerāldirektora izvirzīto personu iecelšanu, kas pašas esot bijušas pilnīgi neatkarīgas no *SCC*;

— atbilstoši *Transcatab* statūtu 19. pantam tās valdei esot visplašākās pilnvaras, kas iespējamas sabiedrības pārvaldei;

— sākot ar 1994. gada 4. augustu, tas ir, pirms tam, kad *SCC* pārņēma pilnīgu *Transcatab* kontroli, *Transcatab* rīcību esot izlēmis tikai tās ģenerāldirektors, kuram, kā tas izrietot no tās pašas dienas *Transcatab* valdes protokola, *Transcatab* bija uzticējusi visas pilnvaras, kas uzskaitītas minētajā statūtu 19. pantā attiecībā uz sabiedrības parasto un izņēmuma rakstura lietu vadīšanu; šo situāciju nekad neesot mainījusi *SCC*, un ģenerāldirektors vēl arvien esot bijis tas pats;

— tādējādi *Transcatab* komercpolitiku esot izlēmis tikai un vienīgi tās ģenerāldirektors, kā to apstiprinot valdes sēžu protokoli, kuru laikā principā viņš aprobežojās ar to, ka informēja pārējos valdes locekļus par sabiedrības komerciālo situāciju un pēdējie minētie formāli un *a posteriori* apstiprināja direktora darbības.

102 Ar šiem pierādījumiem pietiekot, lai atspēkotu Komisijas prezumpciju.

103 Turpinot *Alliance One* apstrīd Komisijas argumentāciju, ka *SCC* neesot varējusi pierādīt, ka *Transcatab* ģenerāldirektors nebija tās pašas iecelts; katrā ziņā pārējiem *Transcatab* valdes locekļiem esot bijušas izpildvaras pilnvaras un *SCC* neesot pierādījusi, ka šos locekļus bija izvēlējies ģenerāldirektors, nevis tā pati.

104 Attiecībā, pirmkārt, uz ģenerāldirektora neatkarību, *Alliance One* atkārto, ka tā ir pierādījusi, ka nepastāvēja nekāda saikne starp viņu, kas amatā iecelts ilgu laiku pirms tam, kad meitassabiedrību ieguva *SCC*, un pēdējo minēto. Katrā ziņā Komisijai esot bijis jāpierāda, ka *SCC* bija iecēlusi *Transcatab* valdi pirms pirmā minētā ieguva pilnīgu kontroli pār to.

105 Attiecībā, otrkārt, uz pārējo valdes locekļu izpildpilnvarām, pirmām kārtām, tā atgādina, ka parasto un izņēmuma rakstura pilnvaru deleģēšanu ģenerāldirektoram Komisija nav apstrīdējusi. Otrām kārtām, tā noraida šķietamos detalizētos pierādījumus, kas parādītu, ka citi valdes locekļi, piemēram, *S. M.*, atradās izpildvaras posteņos, un neuzskata tos par nozīmīgiem, jo, no vienas puses, tie neparāda, ka pastāvēja dalītas pilnvaras vadīt *Transcatab* darbību, un, no otras puses, neparāda nekādu valdes locekļu iejaukšanos pēdējās minētās iepirkumu veikšanas politikā. Katrā ziņā šos dokumentus Komisija nevarot lietderīgi izvirzīt, jo tie sagatavoti pirms apskatāmās aizliegtās vienošanās sākuma.

106 Turklāt no valdes sanāksmju protokola piemēra, ko lietas materiālos iekļāvusi *Alliance One*, izrietot, ka ģenerāldirektors informēja pārejos valdes locekļus par sabiedrības komerciālo stāvokli un ka tie automātiski un *a posteriori* apstiprināja visas viņa darbības. Savukārt nepastāvot nekādi pierādījumi, ka pārējie valdes locekļi būtu bijuši iesaistīti sabiedrības komercpolitikā.

107 Treškārt, *Alliance One* apgalvo, ka jautājumam par to, vai *Transcatab* valdes locekļus iecēla *SCC*, nav nozīmes, jo, pat ja pārējos valdes locekļus būtu iecēlusi *SCC*, tiem tomēr neesot bijis nekādu pilnvaru vadīt *Transcatab* darbības.

108 Turklāt no noteiktiem lietas materiālos iekļautiem dokumentiem izrietot, ka akcionāri aprobežojās ar to, ka apstiprināja ikgadējos ziņojumus. Turklāt neesot nekādu pierādījumu, ka ģenerāldirektors apsprieda ar pārējiem valdes locekļiem — un vēl jo mazāk ar mātessabiedrību — *Transcatab* iepirkumu veikšanas politiku. Noteiktas saziņas pastāvēšana, kas bija nepieciešama, taču pilnībā nesaistīta ar vietējās darbības vadību, nevarot būt kritērijs, lai pierādītu mātessabiedrības ietekmi uz tās meitassabiedrību.

109 Savukārt attiecībā uz pierādījumiem, ko iesniegusi *Dimon Inc.*, lai pierādītu, ka nepastāvēja nekāda izšķiroša ietekme uz tās meitassabiedrību *Dimon Italia*, *Alliance One* atgādina, ka:

— *Dimon Italia* valdi esot veidojuši Itālijas jēltabakas eksperti un *Dimon Inc.* neesot iecēlusi nevienu no šīs valdes locekļiem pēc tam, kad tā ieguva kontroli pār *Dimon Italia*, izņemot divas personas, kas veica uzdevumus saistībā ar finanšu aspektiem, un *V. R.* (iecelts 1998.) gadā, kas esot bijis vadošais darbinieks *Reditab Srl*, sabiedrībā, kurā viņa ģimenei piederēja 50 %, pārējiem 50 % piederot *Dibrell Brothers Inc.*, ko 1995. gada nogalē pārņēma *Dimon Inc.*; tādējādi *Dimon Inc.* kontroli pār *Dimon Italia* esot deleģējusi personām, kuras lieliski pārzināja vietējo tirgu;

— direktori, kas atbildīgi par iepirkumiem, proti, *V.* un *F. R.* (*R.* ģimenes locekļi) un *B.* (agrākais *Dibrell Italia* direktors), pat pēc tam, kad kontroli ieguva *Dimon Inc.*, esot baudījuši pilnīgu autonomiju *Dimon Italia* iepirkumu stratēģijas noteikšanā;

— nekādi neesot pārklājušies *Dimon Italia* direktori un par iepirkumiem atbildīgā komanda, no vienas puses, un *Dimon Inc.* vai kādas citas *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrības direktori, no otras puses, un neviens no valdes locekļiem nekad neesot bijis nevienas citas uzņēmumu grupas sabiedrības direktors vai ieņēmis vadības vai izpildu amatu šajās sabiedrībās.

110 Savā atbildes rakstā *Alliance One* kā nepamatotu noraida Komisijas argumentu, ka tā neapstrīdēja, ka *Dimon Inc.* iecēla *Dimon Italia* valdes locekļus pēc tam, kad tā bija ieguvusi ekskluzīvu kontroli.

111 Šajā sakarā, pirmkārt, tā pārmet Komisijai, ka tā nav norādījusi, ka brīdī, kad *Dimon Inc.* ieguva *Dimon Italia* (tajā laikā — *Reditab*), trīs *Reditab* valdes locekļi tika saglabāti amatā un ka līdz 1996. gada 1. janvārim netika iecelts neviens jauns *Dimon Italia* valdes loceklis. Tieši šajā datumā valdes locekļu skaits tika palielināts no trīs līdz pieciem, *Dimon Inc.* ieceļot amatā *V. R.*, agrāko *Reditab* vadītāju un ģimenes, kas dibinājusi sabiedrību, locekli, un *N.*, iepirkumu ekspertu, kam nekad iepriekš nebija bijis nekāda sakara ar *Dimon* uzņēmumu grupu.

112 Pēc pilnīgas *Dimon Italia* iegūšanas *Dimon Inc.* esot iecēlusi tikai divus finanšu ekspertus — *W. M.*, ko pēc tam aizstāja *C.* —, kas neiejaucās meitassabiedrības iepirkumu veikšanas politikā un nebija nevienas citas *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrības valdē, un 1998. gadā — *F. R.*, kam bija bijusi saikne ar sabiedrību, pirms to iegādājās *Dimon Inc.*

113 Pretēji Komisijas apgalvotajam *W. M.* bija *Dimon International Services Ltd*, *Dimon Italia* māsas sabiedrības, darbinieks, viņam nebija nekādas saistības ar *Dimon International* un viņš neīstenoja nekādas vadības pilnvaras *Dimon Italia* ietvaros. Līdz ar to *W. M.* iecelšana amatā nevarēja pierādīt, ka *Dimon Inc.* bija "īstenojusi" kontroli pār *Dimon Italia* komercpolitiku.

114 Otrkārt, *Alliance One* apstrīd Komisijas argumentu, ka ir pietiekami pierādīt, ka mātessabiedrība iecēlusi vienu vienīgu valdes locekli, lai pierādītu, ka tai ir bijusi faktiska ietekme uz tās meitassabiedrības rīcību. Saskaņā ar judikatūru vienīgie nozīmīgie kritēriji ir tas, vai amatā ieceltajai personai bija pilnvaras vadīt meitassabiedrības darbības un vai vienlaikus tā bija arī citu uzņēmumu grupas sabiedrību valdes locekle, kas tā neesot bijis *Dimon Inc.* amatā iecelto personu gadījumā.

115 Treškārt, *Alliance One* atgādina lomu, kāda bija *R.* ģimenei. Faktiski, pretēji Komisijas norādītajam, *V. R.* kā šīs ģimenes loceklis, kurai iepriekš piederēja *Reditab*, vadīja šīs sabiedrības darbības brīdī, kad to ieguva *Dimon Inc.*, un turpināja tās vadīt pēc tam, vispirms kā iepirkumu direktors, pēc tam kā valdes loceklis.

116 Ceturtkārt, *Alliance One* atgādina, ka *B.* bija valdes loceklis pirms tam, kad sabiedrību ieguva *Dimon Inc.*, un neesot nekādu pierādījumu par cita veida saistības pastāvēšanu starp viņu un *Dimon Inc.* Apstāklis, ka *B.*, kā to apgalvo Komisija, esot bijis iesaistīts aizliegtās vienošanās īstenošanā, neparādot neko attiecībā uz iespējamo saistību ar mātessabiedrību un nepierādot, ka mātessabiedrība bija vainojama vai zināja par praksi, kas vērsta pret konkurenci.

117 Piektkārt, tā pārmet Komisijai, ka tā nav ņēmusi vērā, ka nepārklājās *Dimon Italia* vadība un tās iepirkumu veikšanas komanda un *Dimon Inc.* vai kādu citu *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrību vadība.

118 Visbeidzot, attiecībā uz dokumentiem, kas minēti apstrīdētajā lēmumā attiecībā uz apgalvoto saziņu starp *Dimon Italia* un pārējo uzņēmumu grupu *Dimon*, *Alliance One* visupirms apgalvo, ka šie dokumenti esot nepietiekami, lai attiecinātu uz *Dimon Inc.* atbildību par tās meitassabiedrības rīcību, jo šī saziņa neattiecās uz *Dimon Italia* komercpolitiku.

119 Konkrētāk, *Alliance One* apgalvo, ka dokumenti, kas saistīti ar *APTI* sanāksmi, ir ļoti vispārīga rakstura un neatspoguļo *Dimon Italia* komercpolitiku. Elektroniskā pasta vēstulē, ko *C.* nosūtīja *S.* 2002. gada 12. februārī, esot bijis vienīgi norādīts, ka *Dimon Italia* rīkojusies kā autonoma vienība valsts jēltabakas tirgū. Attiecībā uz elektroniskā pasta vēstuli, ko *B.* nosūtīja *S.* 2001. gada 10. maijā, *Alliance One* apstrīd, kā Komisija interpretējusi šo elektroniskā pasta vēstuli savā aizstāvībā, proti, ka tas pierādot, ka *Dimon Inc.* zināja par aizliegto vienošanos, jo tas esot jauns un tādēļ nepieņemams iebildums. Turklāt šis dokuments neizskaidrojot un nekādi nepierādot Komisijas apgalvojumu, ka *S.* zināja par aizliegto vienošanos. Šis apgalvojums esot arī pilnībā nepamatots, jo no šī dokumenta izrietot, ka tajā izdarīta norāde uz pārstrādātās tabakas pārdošanu, nevis uz jēltabakas iepirkumiem, un ka galvenais mērķis sanāksmei, kas tajā ir ierosināta, bija apspriest klientu, kas ir tabakas ražotājs. Attiecībā uz dokumentiem, ar kuriem iecerēts pamatot Komisijas apgalvojumu, ka *Dimon Italia* sagatavoja periodiskus ziņojumus par ražu pārējām *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrībām, *Alliance One* apstrīd secinājumu, ko no tiem izdara Komisija, jo Komisija balstoties uz galīgi nepamatotu prezumpciju. Turklāt šie dokumenti nevarot pamatot secinājumu, ka *Dimon Italia* bija pakļauta *Dimon Inc.* ietekmei, nosakot savu iepirkumu politiku, jo tie attiecas uz atšķirīgu tirgu — pārstrādātas tabakas pārdošanas tirgu — un tie vienīgi sniedz informāciju par pārdošanu un vispārējo ekonomisko situāciju Itālijā, neizdarot nekādas norādes uz piegādātājiem, cenām vai nolīgumiem ar konkurentiem. Konkrētāk, tajos nav minēta *Dimon Italia* politika jēltabakas iepirkumu nozarē. *Alliance One* atzīmē, ka, lai arī apstrīdētajā lēmumā Komisija citē 2892.–2893. dokumentu kā papildu pierādījumu par mātessabiedrības un tās meitassabiedrības saziņu, savā iebildumu rakstā tā tāpat un pirmo reizi min 2894.–2902. dokumentu. Tā kā šie dokumenti tika iesniegti kontekstā ar iespējamu apvienošanos starp *Dimon Italia* un *Transcatab*, tie nevar pierādīt, ka *Dimon Inc.* iejaucās *Dimon Italia* "vadībā" un ka tās komercpolitika tika noteikta grupas līmenī. Kas attiecas uz elektroniskā pasta vēstuli, kurā ietverts *Dimon Inc.* vērtējums *Dimon Italia* darbībām, un *N.* sagatavoto

ziņojumu, kas tai pievienots, tas patiesībā attiecās tikai uz priekšsēdētāja "pēdējās gribas izpausmi", beidzoties viņa pilnvarām, kurā aprakstīta *Dimon Italia* vispārējā situācija. Visbeidzot, attiecībā uz elektroniskā pasta vēstuli, ko *B.* nosūtīja *S.* un kas attiecās uz valdes ikgadējo sapulci, *Alliance One* apgalvo, ka tā sniedz pārskatu par sabiedrības stāvokli, kāds tas konstatēts ikgadējā valdes sapulcē, un tas nekādā veidā nepierāda, ka *Dimon Inc.* parasti saņēma "detalizētu informāciju" no *Dimon Italia*.

120 Visbeidzot, *Alliance One* apstrīd secinājumu, ko Komisija izdara no diviem jauniem dokumentiem, kas pievienoti tās iebildumu rakstam, proti, ka *S.* bija "vecākais direktors, kas atradās pašā *Dimon* uzņēmumu grupas virsotnē", un ka *Alliance One* mēģināja samazināt viņa lomas nozīmi. Saskaņā ar tās viedokli šie dokumenti vienīgi apliecina, ka *S.* bija atbildīgs par pārstrādātās tabakas tirdzniecības koordināciju Eiropā.

121 Kopumā no šiem dokumentiem izrietot, ka *Dimon Italia* bija autonoma attiecībā uz tās komercpolitikas noteikšanu un ka vienīgā informācija, ar kuru tā apmainījās ar uzņēmumu grupu, bija vispārīga rakstura vai, lielākais, attiecās uz specifiskiem jautājumiem, kam nebija saistības ar tās komercpolitiku.

122 *Alliance One* tādējādi nobeigumā uzskata, ka ir pierādījusi, ka dokumenti, uz ko atsaukusies Komisija, lai apstiprinātu *SCC* un *Dimon Inc.* atbildību, nepierādot, ka šīs divas sabiedrības varēja ietekmēt vai ir ietekmējušas attiecīgi *Transcatab* un *Dimon Italia* rīcību. Šie dokumenti pat nepierādot secinājumu, ka starp minētajām sabiedrībām būtu pastāvējusi tieša saziņa.

123 Tā uzskata, ka dokumenti, uz kuriem norādījusi Komisija, ir vispārīgi dokumenti, kas nepierāda, ka mātessabiedrības zināja par attiecīgās aizliegtās vienošanās pastāvēšanu. Komisija neesot atradusi nevienu dokumentu, kas parādītu, ka *SCC* vai *Dimon Inc.* būtu devusi norādījumus savām Itālijas meitassabiedrībām vai arī pieprasījusi vai pat saņēmusi informāciju par to politiku attiecībā uz iepirkumiem.

124 Komisija šo pirmā pamata daļu lūdz noraidīt.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

125 Ievadam ir jāatzīmē — kā atgādināts iepriekš 86. un 87. punktā, gadījumā, kad mātessabiedrībai pieder viss tās meitassabiedrības kapitāls, Komisijai ir tiesības prezumēt, ka mātessabiedrība faktiski īsteno izšķirošu ietekmi pār šīs meitassabiedrības rīcību, bez vajadzības sniegt papildu pierādījumus par to, ka mātessabiedrība ir faktiski īstenojusi šādu ietekmi vai ir zinājusi par minētās meitassabiedrības iesaistītību šajā pārkāpumā. Tā ir atspēkojama prezumpcija, ko var atspēkot ar pretējiem pierādījumiem. Tādējādi mātessabiedrībai, ko Komisija uzskata par solidāri atbildīgu par tās meitassabiedrībai noteiktā naudas soda samaksu, ir pienākums atspēkot šo prezumpciju, iesniedzot pierādījumus, kas var pierādīt, ka tās meitassabiedrība autonomi nosaka savu rīcību tirgū un tādējādi šīs divas sabiedrības nav viena ekonomiska vienība. To nedarot, ietekmes īstenošanu pierāda apstāklis, ka prezumpcija, kas izriet no pilnīgas kapitāla piederības, nav tikusi atspēkota (šajā ziņā skat. iepriekš 80. punktā minēto spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 60.–62. punkts un tajos minētā judikatūra; Vispārējās tiesas 2009. gada 30. septembra spriedumu lietā T-175/05 *Akzo Nobel* u.c./Komisija, Krājumā nav publicēts, 93. punkts).

126 Lai noteiktu, vai meitassabiedrība savu rīcību tirgū nosaka autonomi, ir jāņem vērā visi atbilstošie apstākļi, kuri attiecas uz ekonomiskām, organizatoriskām un juridiskām saiknēm, kas vieno šo meitassabiedrību un mātessabiedrību, un kuri var atšķirties katrā no gadījumiem un tātad nevar tikt izsmeļoši uzskaitīti (šajā ziņā skat. iepriekš 80. punktā minēto Tiesas 2009. gada 10. septembra spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 74. punkts, un 2010. gada 1. jūlija spriedumu lietā C-407/08 P *Knauf Gips*/Komisija, Krājums, I-6375. lpp., 100. punkts).

127 Tādējādi izskatāmajā lietā ir jāpārbauda, vai Komisija ir pieļāvusi kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka ar argumentiem un pierādījumiem, kas izvirzīti, lai parādītu *Transcatab* un *Dimon Italia* autonomiju, īstenojot to komercpolitiku, nevarēja pierādīt, ka šīs meitassabiedrības rīkojās autonomi no savām mātessabiedrībām un ka tās nebija viena ekonomiska vienība ar tām.

128 Komisija velta apstrīdētā lēmuma 335.–346. apsvērumu, lai pārbaudītu argumentus un pierādījumus, ko *SCC* un *Dimon Inc.* izvirzījušas savās atbildēs uz paziņojumu par iebildumiem, lai pierādītu, ka tās nav īstenojušas izšķirošu ietekmi uz savu meitassabiedrību komercpolitiku. Konkrētāk, 335.–340. apsvērumā tā pārbauda un noraida vispārēja rakstura argumentus, ko *SCC* un *Dimon Inc.* atvasina no apstākļa, ka to meitassabiedrībām bija pilnīgi autonoma vietējā vadība. Turpinot apstrīdētā lēmuma 341.–346. apsvērumā Komisija pārbauda un norāda specifiskākos argumentus, ko izvirzījušas *SCC* un *Dimon Inc.*, lai atspēkotu minēto prezumpciju.

Par vispārēja rakstura pierādījumiem, kas izvirzīti, lai atspēkotu prezumpciju

129 Vispirms *Alliance One* apgalvo, ka *SCC* un *Dimon Inc.* uzņēmumu grupām bija ļoti decentralizēta struktūra, tām bija pašām savas pilnīgi neatkarīgas vietējās vadības,

kam bija deleģētas visas funkcijas, ievērojot katras dalībvalsts jēltabakas tirgu raksturīgās iezīmes. Tabakas ražotājiem esot jāizveido personīgas attiecības ar saviem klientiem, proti, ar pārstrādātājiem, kas *de facto* padarot mātessabiedrības izšķirošas ietekmes īstenošanu nesavienojamu ar tirgus vajadzībām.

130 Tomēr, kā Komisija pareizi norādījusi apstrīdētā lēmuma 338. apsvērumā, fakts, ka meitassabiedrībai ir pašai sava vietējā vadība un pašai savi līdzekļi, nepierāda, ka tā definē savu rīcību tirgū autonomi no tās mātessabiedrības. Apstāklis, ka ikdienišķu darbību vadība ir uzticēta meitassabiedrības, kas pilnībā pieder mātessabiedrībai, vietējai vadībai, faktiski ir ierasta prakse, un šī iemesla dēļ nevar tikt pierādīta meitassabiedrības faktiska autonomija. Tas tāpat ir attiecībā uz argumentu, ka *SCC* un *Dimon Inc.* darbojas desmitos valstu.

131 Turklāt ir jānorāda, sekojot Komisijas piemēram, ka *SCC* un *Dimon Inc.* atradās vertikāli integrētu uzņēmumu grupu priekšgalā, meitassabiedrībām koncentrējoties uz jēltabakas iepirkšanu un mātessabiedrībām uzņemoties atbildību par pārstrādātās tabakas pārdošanu, kas drīzāk pierāda, ka *Dimon Italia* un *Transcatab* bija vienota ekonomiska vienība ar to attiecīgajām mātessabiedrībām (šajā ziņā un pēc analoģijas skat. Vispārējās tiesas 1992. gada 10. marta spriedumu lietā T-11/89 *Shell*/Komisija, *Recueil*, II-757. lpp., 312. punkts). Šajā sakarā nekādu secinājumu nevarētu izdarīt no apstākļa, ka mātessabiedrības darbojās nošķirtos tirgos un tām nebija piegādātāja veida saiknes ar klientiem. Faktiski pienākumu sadale starp meitassabiedrībām un to mātessabiedrībām ir normāla prakse vertikāli integrētu uzņēmumu grupās, un ar to nevar tikt atspēkota prezumpcija, ka *SCC* un *Dimon Inc.* faktiski īstenoja izšķirošu ietekmi attiecīgi uz *Transcatab* un *Dimon Italia* rīcību. Turklāt attiecībā uz argumentu, ka *Dimon Italia* neesot pārdevusi visu savu produkciju pārējām *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrībām, pietiek norādīt, ka tiktāl, ciktāl tabula, kas ietverta replikas rakstā, apstiprina, ka laika periodā no 1995. līdz 2000. gadam tās pārdošanas apjoms uzņēmumu grupas ietvaros bija no 20 līdz 30 % no tās kopējā pārdošanas apjoma, šie dati nenonāk pretrunā ar to, ko Komisija ir konstatējusi apstrīdētā lēmuma

340. apsvērumā, proti, ka attiecīgās uzņēmumu grupas "bieži ieguva un pārdeva tabaku, ko bija iepirkušas to Itālijas meitassabiedrības".

132 Kas attiecas uz argumentu, ka neviens precedents neizvirzīja prasību, lai lietas dalībnieki pierādītu savas uzņēmumu grupas īpašu raksturu kā pamatojumu meitassabiedrības autonomijai, pietiek konstatēt, pirmkārt, ka visi *Alliance One* minētie precedenti attiecas uz gadījumiem, kas mātessabiedrība ir tikusi atzīta par atbildīgu un nekādi neskar prezumpcijas atspēkošanu. Otrkārt, lai arī ir tiesa, ka apstrīdētā lēmuma 339. apsvērumā Komisija apstiprināja, ka *SCC* un *Dimon Inc.* nebija iesniegušas pierādījumus par to uzņēmumu grupas īpašo raksturu, tomēr Komisija vispār nav izvirzījusi prasību, lai šādi pierādījumi tiktu iesniegti. Tā patiesībā aprobežojās ar to, ka pēc tam, kad bija pārbaudījusi vispārīgos argumentus, ko izvirzījušas *SCC* un *Dimon Inc.*, konstatēja, ka tās bija izvirzījušas pierādījumus, ar ko nevar pierādīt to uzņēmumu grupas īpašas situācijas pastāvēšanu, proti, īpatnēju situāciju, kas atkāpjas no ierastā — ciktāl prezumpcija balstās tieši uz dedukcijas ceļā veiktu secinājumu, kas balstīts uz vispārēju pieredzi —, kas ļautu uzskatīt, ka Itālijas meitassabiedrību darbības bija neatkarīgas no to mātessabiedrību ietekmes. No šī viedokļa Itālijas jēltabakas tirgus iezīmes kā tādas neļāva pamatot šādas īpašas iezīmes pastāvēšanu.

Par specifiskiem pierādījumiem, kas izvirzīti, lai atspēkotu prezumpciju

133 *Alliance One* tāpat atsaucas uz specifiskiem argumentiem, kas attiecas, pirmkārt, uz saistību starp *SCC* un *Transcatab* un, otrkārt, uz saistību starp *Dimon Inc.* un *Dimon Italia*, kas, pēc tās domām, pierāda, ka nedz *SCC*, nedz *Dimon Inc.* nav īstenojušas izšķirošu ietekmi pār to Itālijas meitassabiedrībām.

— Par saistību starp *SCC* un *Transcatab*

134 Pirmkārt, *Alliance One* apgalvo, ka *Transcatab* valdē bija galvenokārt Itālijas grāmatveži un nevienam no tiem nav bijusi jebkāda tieša vai netieša saikne ar *SCC*; turklāt *SCC* lomā savu locekļu izvēlē esot aprobežojusies ar formālu *Transcatab* ģenerāldirektora izvirzīto personu iecelšanu, kas pašas esot bijušas pilnīgi neatkarīgas no *SCC*.

135 Otrkārt, tā uzsver, ka, sākot ar 1994. gada 4. augustu, tas ir, pirms tam, kad *SCC* pārņēma pilnīgu *Transcatab* kontroli, *Transcatab* komerciālo politiku un vispārīgi "rīcību" izlēma tās ģenerāldirektors (*presidente del consiglio di amministrazione e amministratore delegato*), kuram *Transcatab* valde bija uzticējusi visas pilnvaras, kas tai piešķirtas ar sabiedrības statūtu 19. pantu. Būtībā *Alliance One* uzskata, ka apstāklis, ka ģenerāldirektors, pārkāpuma brīdī jau būdams amatā, tika iecelts pirms tam, kad sabiedrība *SCC* ieguva *Transcatab*, apliecina, galvenokārt ievērojot viņa plašās pilnvaras, ka *SCC* nekad nav ietekmējusi savas Itālijas meitassabiedrības rīcību.

136 Ir jākonstatē, ka šis arguments gandrīz vārds vārdā atbilst argumentam, ko norādījusi *SCC* savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem, Komisija to ir pārbaudījusi apstrīdētā lēmuma 341. un 342. apsvērumā. Šajos apsvērumos tā precizē, pirmkārt, ka, pirms *SCC* ieguva visu *Transcatab* kapitālu, tā jau kontrolēja šo sabiedrību kopā ar savu Itālijas partneri un ka apstāklis, ka tā pēc kontroles pārņemšanas nemainīja neko tās vadībā, tādējādi nevar tikt uzskatīts par pierādījumu tam, ka tā nav īstenojusi nekādu ietekmi uz savu meitassabiedrību pēc tam, kad tā bija kļuvusi par tās pilnīgu īpašnieci. Otrkārt, Komisija apgalvoja, ka izpildvaras pilnvaru deleģēšana *Transcatab* ģenerāldirektoram, kurš, nepastāvot pretējiem pierādījumiem, varēja saprātīgi

pieņemt, ka amatā viņu bija iecēlusi *SCC*, nevarēja kavēt pārējos valdes locekļus ieņemt izpildu amatus un veikt izpildu funkcijas.

137 Ir jāatzīmē, ka Komisija, neesot paskaidrojumiem no *SCC*, pamatoti piešķir nozīmi apstāklim, ka tā, kļūstot par vienīgo akcionāru un iegūstot visas pilnvaras, lai veiktu daļēju vai pilnīgu valdes atjaunošanu, šajā sakarā neko nedarīja. No tā izriet, ka valdes locekļu un, konkrētāk, *J.* palikšana amatā var tikt izskaidrota vienīgi ar *SCC* kā *Transcatab* vienīgā akcionāra lēmumu. Turklāt valdes locekļu pilsonībai vai identitātei nav nekādas nozīmes, vērtējot, vai *SCC* un *Transcatab* veidoja ekonomisku vienību.

138 Turklāt apstāklis, ka tikai vienai personai, proti, ģenerāldirektoram, bija nozīmīgas pilnvaras, ko tam deleģēja valde, varēja, gluži pretēji, liecināt par mātessabiedrības gribu vienkāršot savu kontroli pār savu meitassabiedrību, tieši aprobežojot valdes lomu ar marginālām darbībām un visas pilnvaras koncentrējot "vīra, kam tās uzticējās" rokās. Nav izprotams, ka multinacionāla sabiedrība deleģētu visas pilnvaras attiecībā uz meitassabiedrību, kas darbojas valsts tirgū, kā tas ir *Transcatab* gadījumā, — vai pat pieņemtu, kā to, šķiet, apgalvo *Alliance One*, to, ka pilnvaras deleģētas pirms pilnīgas kontroles iegūšanas — fiziskai personai, kas, rīkojoties pilnīgi autonomi un šķietami neesot vienīgā akcionāra iecelta, savukārt izvēlētos valdes locekļus, tādējādi liedzot ikvienai citai personai jebkādu ietekmi uz sabiedrības vadību, un kas, ja piekristu *Alliance One* apgalvojumam, *de facto* nebūtu par savām darbībām atbildīga nevienam.

139 Tādējādi un tāpat ņemot vērā apstākli, ka pilnvaru deleģēšana meitassabiedrības ģenerāldirektoram galīgi nav neierasta, šāds arguments nevar atspēkot prezumpciju par kontroli, kādu mātessabiedrība īstenoja pār *Transcatab*.

140 Turklāt Komisija, vērtējot noteiktus pierādījumus, ko iesniegusi *SCC*, atbildot uz paziņojumu par iebildumiem, lai novērtētu *SCC* apgalvojumu ticamību, pamatoti ir ņēmusi vērā tādus dokumentus kā apstrīdētā lēmuma 342. apsvērumā minētie, norādot, ka, mazākais, viens cits valdes loceklis, *S. M.*, bija sabiedrības izpildu viceprezidents, kamēr *J.* bija tās ģenerāldirektors un organizēja iknedēļas sanāksmes ar visu sabiedrības departamentu vadītājiem, lai apspriestu tās politiku un sniegtu norādījumus attiecībā uz lielu daļu jautājumu. *Alliance One* apgalvojums, ka šie dokumenti ir agrāki par pārkāpuma periodu, nevar tikt atbalstīts. Ir jākonstatē, ka Komisija tos ir izmantojusi, lai novērtētu ticamību apgalvojumam, ko *SCC* izvirzījusi savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem un ko pārņēmusi *Alliance One* savos rakstveida apsvērumos, un saskaņā ar kuru pilnvaru deleģēšanai ģenerāldirektoram varēja būt tādas sekas, ka nevienai citai personai nebija nekādas ietekmes uz sabiedrības vadību. Ciktāl šie dokumenti parāda, ka brīdī, kad pilnvaras jau bija deleģētas *J.*, citam *Transcatab* valdes loceklim, šajā gadījumā, *S. M.*, bija nozīmīga loma tās komercpolitikas vadībā, nav nozīmes apstāklim, ka tie attiecas uz periodu pirms pārkāpuma.

— Par saistību starp *Dimon Inc.* un *Dimon Italia*

141 Kas attiecas uz saistību starp *Dimon Inc.* un *Dimon Italia*, *Alliance One* uzskata, pirmkārt, ka brīdī, kad *Dimon Inc.* ieguva kontroli pār savu Itālijas meitassabiedrību, tā neiecēla amatā nevienu no pēdējās minētās valdes locekļiem, izņemot divas personas, kas veica pienākumus, kas galvenokārt bija saistīti ar finanšu aspektiem un kam nebija nekāda sakara ar sabiedrības iepirkumu veikšanas politiku. Otrkārt, tā apgalvo, ka abu sabiedrību personāls nekādi nepārklājās, it īpaši starp *Dimon Italia* vadītājiem, iepirkumu veikšanas komandu vai valdes locekļiem un *Dimon Inc.* vai kādas citas *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrības valdes locekļiem. Visbeidzot tā uzsver, ka nepastāvēja centrāla *Dimon Inc.* komanda, kas vadītu tās meitassabiedrību iepirkumu

veikšanas stratēģiju. Visi šie apsvērumi norādot, ka tā neīstenoja izšķirošu ietekmi pār savu Itālijas meitassabiedrību.

142 Tomēr apstrīdētā lēmuma 341. apsvērumā Komisija pamatoti iebilda *Dimon Inc.*, ka tā jau kontrolēja *Dimon Italia* pirms visu tās kapitāldaļu iegūšanas. Apstāklis, ka *Dimon Inc.* nemainīja *Dimon Italia* vadību pēc tam, kad pārņēma tās kontroli, tādējādi nevar tikt uzskatīts par pierādījumu, ka *Dimon Inc.* neīstenoja nekādu ietekmi uz savas Itālijas meitassabiedrības vadītājiem pēc tam, kad tā kļuva par vienīgo īpašnieku.

143 Tāpat apstrīdētā lēmuma 341. apsvērumā *in fine* Komisija turklāt atzīmē, ka "tāpat no [*Dimon Inc.*] atbildes uz paziņojumu par iebildumiem izriet, ka pēc 1995. gada valdi veidoja tikai *Dimon* uzņēmumu grupas pārstāvji un ka viens no tiem [*B.*] bija iesaistīts tikai un vienīgi uzņēmuma ikdienas vadīšanā". Turklāt no lietas materiāliem izriet, ka pat pēc *F. R.* iecelšanas amatā *Dimon Italia* valdē *B.* bija piesaistīts visiem sabiedrības vadīšanas aspektiem, tostarp jēltabakas iepirkumu līgumu izpildē.

144 Kā to uzsver Komisija iebildumu rakstā, šis konstatējums pats par sevi ir pietiekams, lai pierādītu, pat neizmantojot attiecīgo prezumpciju, ka *Dimon Inc.* izmantoja savas kontroles pilnvaras pār *Dimon Italia*. Turklāt, tāpat kā *Dimon Inc.*, *Alliance One* savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem nešķiet apstrīdam, ka *Dimon Italia* valdes locekļus amatā iecēla *Dimon Inc.* pēc tam, kad tā pār to ieguva ekskluzīvu kontroli.

145 Kas attiecas uz argumentu, kas balstīts uz valdes locekļu saikni ar vietējo tirgu un tā apstākļu pārzināšanu, ir jānorāda uz apsvērumiem, kas izklāstīti iepriekš 130. punktā. Konkrētāk, nav nekādas nozīmes apgalvojumam, ka "visas funkcijas un atbildība par

jēltabakas iepirkumiem Itālijā ir deleģētas *Dimon Italia* vietējai vadībai". Pat pieņemot, ka patiesībai atbilst apstāklis, uz kuru atsaucas *Alliance One*, tas nekādi nenozīmē, ka *Dimon Inc.* nevarēja īstenot un nav faktiski izmantojusi izšķirošu ietekmi pār *Dimon Italia* komerciālo darbību, it īpaši attiecībā uz tās darbībām, izņemot jēltabakas iepirkumus Itālijas tirgū. Tas ir tāpat attiecībā uz argumentu, ka nekādi nepārklājās *Dimon Italia* vadītāji un iepirkumu veikšanas komanda un *Dimon Inc.* vai kādas citas *Dimon* uzņēmumu grupas vadītāji.

Par pierādījumiem, ko Komisija, iespējams, izmantojusi, lai apstiprinātu *Transcatab* un *Dimon Italia* autonomijas neesamību

146 *Alliance One* kritizē apstrīdētā lēmuma 343.–346. apsvērumu un uzskata, ka dokumentiem, uz kuriem izskatāmajā lietā ir balstījusies Komisija, nav nozīmes.

147 Tā no minētā secina, pirmkārt, ka šie dokumenti nepierāda, ka mātessabiedrības varēja ietekmēt vai ir ietekmējušas *Transcatab* un *Dimon Italia* rīcību, un, otrkārt, ka tie ir vispārīgi dokumenti, kas nepierāda, ka mātessabiedrības zināja par attiecīgo aizliegto vienošanos.

148 Tomēr, kā tas jau norādīts iepriekš 125. punktā, Komisija var prezumēt izšķirošas ietekmes pastāvēšanu pār meitassabiedrības, kas pilnībā pieder mātessabiedrībai, rīcību, bez pienākuma iesniegt papildu pierādījumus, ka mātessabiedrība ir faktiski īstenojusi šādu ietekmi vai ir zinājusi par pārkāpumu vai par to, ka minētā meitassabiedrība ir bijusi iesaistīta šajā pārkāpumā.

149 Pretēji *Alliance One* apgalvotajam dokumentu, kas minēti šajos apstrīdētā lēmuma apsvērumos, mērķis nav nedz pierādīt, ka mātessabiedrības varēja ietekmēt vai praksē ir ietekmējušas savu Itālijas meitassabiedrību rīcību, nedz arī, vēl jo vairāk, pierādīt, ka mātessabiedrības zināja par attiecīgo aizliegto vienošanos. Gluži pretēji, Komisija ir aprobežojusies ar to, ka izmantoja noteiktus dokumentus, kas bija iekļauti administratīvās lietas materiālos, lai konstatētu, kāds bija ticamības līmenis pierādījumiem un argumentiem, ko savās atbildēs uz paziņojumu par iebildumiem izvirzījušas *SCC* un *Dimon Inc.*, lai atspēkotu prezumpciju par izšķirošu ietekmi uz to attiecīgajām meitassabiedrībām.

150 Šajā sakarā ir jānorāda, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu, minētajos apsvērumos atsaucoties uz pierādījumiem, kas vērsti uz to, lai pierādītu "saziņas" pastāvēšanu starp mātessabiedrībām un meitassabiedrībām.

151 Faktiski no lietas materiāliem izriet, ka vairāki pierādījumi apliecina šādas saziņas pastāvēšanu.

152 Pirmkārt, kas attiecas uz saziņu starp *Transcatab* un *SCC*, Komisija apstrīdētā lēmuma 344. apsvērumā un 281. zemsvītras piezīmē ir pamatoti atsaukusies uz dokumentiem, kas ir tikuši atrasti *J.* birojā, kuros norādīts, ka *Transcatab* darbība tiek uzskatīta par *SCTC* darbību, *Transcatab* tika minēta vai nu kā *SCC* uzņēmumu grupas daļa vai kā *SCTC* sabiedrība un ka minētā darbība ir tikusi izvērtēta saistībā ar uzņēmumu grupas darbību, ietverot *SCC* uzņēmumu grupas pārdotās preces cigarešu ražotājiem. Šajā sakarā nav nekādas nozīmes apstāklim, ka šie dokumenti nav tikuši minēti

paziņojumā par iebildumiem, jo tie ir paredzēti vienīgi tam, lai noliegtu argumentu, ka starp meitassabiedrību un mātessabiedrību nepastāvēja saziņa. Kas attiecas uz *Alliance One* argumentu, ka *SCC* informāciju, kas ietverta šajos dokumentos, izmantoja, lai konsolidētu *Transcatab* rezultātus, pietiek konstatēt, sekojot Komisijas piemēram, ka attiecīgie dokumenti nav vis grāmatvedības dokumenti, kas paredzēti uzņēmumu grupas ikgadējo ziņojumu sagatavošanai, bet gan dokumenti par komercdarbību, kuru mērķis noteikti nebija ļaut *SCC* konsolidēt *Transcatab* rezultātus.

153 Otrkārt, kas attiecas uz saziņas pastāvēšanu starp *Dimon Italia* un *Dimon Inc.*, Komisija tāpat apstrīdētā lēmuma 345. apsvērumā un 282. un 283. zemsvītras piezīmē ir pamatoti izdarījusi norādi uz periodiskajiem ziņojumiem par ražu, kas sniedz informāciju par rezultātiem, ko *Dimon Italia* bija sasniegusi Itālijā, un kas bija adresēti *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrībām, kuras veica iepirkumus no *Dimon Italia*, kā arī uz citiem dokumentiem, kas norāda uz tiešu *Dimon International* un pārējo *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrību vadības iesaistīšanos *Dimon Italia* darbībās.

154 Pirmkārt, attiecībā uz "ziņojumiem par ražu", no vienas puses, un *Dimon* 2000. gada janvārī sagatavoto "Itālijas profilu", no otras puses (skat. apstrīdētā lēmuma 282. zemsvītras piezīmi), ir jānorāda, ka Komisija ir pamatoti uzskatījusi, ka, ievērojot to, ka pirkumi tika galvenokārt veikti uzņēmumu grupas ietvaros (apstrīdētā lēmuma 340. apsvērums), šie dokumenti tika sagatavoti uzņēmumu grupas *Dimon* sabiedrību, kuras nodarbojās ar iepirkumiem, labad. Pat pieņemot, ka pareizs ir *Alliance One* apgalvojums, ka šie dokumenti ir tikuši nosūtīti uzņēmumu grupas *Dimon* ārējiem klientiem, tā tomēr nenorāda, kam tie tika nosūtīti, it īpaši ņemot vērā, ka šie ziņojumi ietvēra detalizētu informāciju par jēltabakas iepirkumu, kā arī konfidenciālu informāciju par *Dimon Italia* stratēģiju un rezultātiem.

155 Otrkārt, attiecībā uz *Dimon International* sagatavoto dokumentu, kurā salīdzinātas *Dimon Italia* un *Transcatab* iekārtas (skat. apstrīdētā lēmuma 283. zemsvītras piezīmi), ir jāatzīmē, ka neatkarīgi no tā satura, proti, iecerētā *Transcatab* un *Dimon* kopuzņēmuma Itālijā, tajā norādīts, ka stratēģijas jautājumi, kam ir iespaids uz *Dimon Italia* komercpolitiku, tiek apskatīti uzņēmumu grupas līmenī. Tādējādi tas ir ticis pamatoti ņemts vērā, lai nolūkā atspēkot *Dimon Inc.* izvirzīto argumentu konstatētu saziņas pastāvēšanu starp *Dimon Italia* un *Dimon Inc.*, nevis, kā to apgalvo *Alliance One*, lai pierādītu, ka *Dimon Inc.* īstenojusi izšķirošu ietekmi uz *Dimon Italia* komercpolitiku.

156 Treškārt, attiecībā uz ziņojumu ar virsrakstu "The Present and Future of Dimon Italia", kura autors ir sabiedrības agrākais priekšsēdētājs *N.*, ir jāatzīmē, ka tas it īpaši attiecas uz izmaksām un kvalitāti iepirkumiem, kas izdarīti no ražotājiem, sabiedrības vājajiem punktiem, tās iekārtām, nepieciešamību pieņemt darbā jaunu rūpnīcas direktoru un viņu apmācīt "vislabāk vadītajā *Dimon* ražotnē Dienvidamerikā vai Āfrikā", viņa komandas, kas atbildīga par iepirkumu veikšanu, profesionālajām spējām un tās vadības struktūru. Kā norādīts apstrīdētā lēmuma 283. zemsvītras piezīmē, šis ziņojums, kas ticis nosūtīts *Dimon International* un uz kuru vērsta *Dimon* uzņēmumu grupas augstākā līmeņa vadītāju uzmanība, parāda, ka uzņēmumu grupas līmenī cirkulēja detalizēta informācija par Itālijas meitassabiedrību. Šajā sakarā tāpat ir jānorāda, ka šī ziņojuma 4. lpp. *N.* žēlojas par "*Dimon International* jaunām, [viņa] prāt, pārmērīgām prasībām par ziņojumiem par visiem [meitassabiedrības] darbības aspektiem". Šajā pat lapaspusē viņš norāda — lai arī *B.* ir viens no labākajiem Eiropā attiecībās ar klientiem, šī sabiedrības priekšrocība "arvien vairāk zaudē savu nozīmi, jo *Dimon Royaume-Uni* nostiprina savu kontroli pār visiem uzņēmumu grupas sabiedrību pārdevumiem". Turklāt elektroniskā pasta vēstulē, kas pavada ziņojumu, ir norādīts, ka jautājumus, kas šobrīd rodas *Dimon Italia* līmenī, var atrisināt tās vadība, "pakļaujoties *Dimon International* kontrolei", un tiek ierosināts "atļaut *Dimon Italia* vadītājiem turpināt sabiedrības reorganizācijas procesu". *Alliance One* minētais apstāklis, ka šo ziņojumu esot sagatavojis *Dimon Italia* priekšsēdētājs, lai sniegtu pārskatu par savu darbību amatā, nekādi negroza konstatējumu, ka, pat ņemot vērā tā saturu, tas apliecina, ka pastāvēja "saziņa" starp *Dimon Italia* un tās mātessabiedrību.

157 Ceturtkārt, attiecībā uz saziņu starp *Dimon Italia* un *S.* ir jānorāda, kā Komisija to pamatoti precizējusi apstrīdētā lēmuma 283. zemsvītras piezīmē, no lietas materiāliem izriet, ka šī saziņa ietvēra detalizētu informāciju par *Dimon Italia* darbībām un norādījumiem, ko tā bija saņēmusi attiecībā uz noteiktām komerciālām darbībām.

158 Šajā sakarā vispirms ir jākonstatē, ka attiecībā uz *S.* lomu *Dimon* uzņēmumu grupas ietvaros apstrīdētais lēmums nepārsniedz to, ko atzinusi pati *Alliance One*, norādot, ka tā bija atbildīga par pārstrādātās tabakas pārdošanas koordinēšanu Eiropā. Tāpat no lietas materiāliem izriet, ka *S.* loma uzņēmumu grupas ietvaros bija "Eiropas reģiona izpilddirektors" (skat., piemēram, *Dimon* 2000. gada janvārī sagatavoto "Itālijas profilu") un ka šādā veidā viņš bija viens no galvenajiem *Dimon* uzņēmumu grupas vadītājiem. Tāpat no elektroniskā pasta vēstules, ko viņam bija nosūtījis *B.*, *Dimon Italia* priekšsēdētājs, izriet, ka *S.* bija jātiekas ar *Deltafina* priekšsēdētāju, lai ar viņu apspriestu "nākotnes perspektīvas".

159 Lai arī, protams, *S.* formāli bija tikai darbinieks vienā no *Dimon* uzņēmumu grupas sabiedrībām, kā to apgalvo *Alliance One*, tomēr funkcijas un atbildība, kas viņam bija *Dimon* uzņēmumu grupas ietvaros, bija ļoti augsta līmeņa, it īpaši tāpēc, ka tā skāra vienu no galvenajām šīs uzņēmumu grupas darbības nozarēm un visu Eiropas teritoriju.

160 Apstāklis, ka *S.*, ievērojot tā lomu uzņēmumu grupas iekšienē, bija tieši un personiski informēts par *Dimon Italia* darbībām, tādējādi var vienīgi apstiprināt, ka pastāvēja nozīmīga saziņa starp pēdējo minēto un tās mātessabiedrību.

161 Šajā sakarā attiecībā, pirmkārt, uz elektroniskā pasta vēstuli, ko *B.* nosūtīja *S.*, atsaucoties uz ikgadējo valdes sapulci, ir jākonstatē, ka, pretēji *Alliance One* apgalvotajam, šis dokuments acīmredzami nav saistīts ar *Dimon Italia* grāmatvedības sagatavošanu vai konsolidāciju un ietver stratēģisku informāciju par tās darbību un tās pozīciju salīdzinājumā ar tās konkurentiem.

162 Attiecībā, otrkārt, uz dokumentu, kas ietver *power point* prezentāciju, kas sagatavota *APTI* sanāksmei, ko arī *B.* nosūtījis *S.*, pietiek konstatēt, ka, pretēji *Alliance One* apgalvotajam, no šī dokumenta izriet, ka šajā sanāksmē ir notikusi apspriešanās par cenām (šajā ziņā skat. apstrīdētā lēmuma 213. apsvērumu). Turklāt pavadošajā elektroniskā pasta vēstulē *B.* informē *S.* par šīs sanāksmes mērķi un šajā sakarā tāpat min sanāksmi, kurā piedalījušies *M.* no *Deltafina* un *S.*

163 Attiecībā, treškārt, uz elektroniskā pasta vēstuli, ko *C.* nosūtīja *S.* un *B.*, ir jākonstatē, ka tajā, konstatējot saikni starp iepirkumiem un pārdošanu, norādīts, ka "[*Dimon Italia*] jaunā iepirkumu stratēģija prasīs *Dimon* Eiropas izpilddirekcijas atbalstu un iesaistīšanos, jo tam var būt liels iespaids uz mūsu pārdošanas apjomiem".

164 Visbeidzot, kas attiecas uz elektroniskā pasta vēstuli, ko *B.* nosūtīja *S.* 2001. gada 10. maijā (skat. arī apstrīdētā lēmuma 209. apsvērumu), ir jākonstatē, ka tā parāda, ka *S.* saņēma detalizētu informāciju par *Dimon Italia* komercpolitiku attiecībā uz, cita starpā, iepirkumu darbībām, tostarp aspektiem, kam ir nozīme aizliegtās vienošanās mērķiem.

Par pierādījumu, kas var atspēkot prezumpciju, interpretāciju, ievērojot judikatūru

165 *Alliance One* uzskata, ka iepriekš 80. punktā minētais 2009. gada 10. septembra spriedums lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija sniedza skaidrojumu par "pierādījumu vai argumentu, kas jāizvirza mātessabiedrībai, lai atspēkotu prezumpciju, raksturu". Šajā sakarā tā identificē divas faktoru grupas, no kurām pirmā ir saistīta ar meitassabiedrības rīcību tirgū un otrā — ar ekonomiskajām, organizatoriskajām un juridiskajām saiknēm, kas saista meitassabiedrību un mātessabiedrību, un uzskata, ka, ciktāl tas attiecas uz pirmo grupu, nav ticis apstrīdēts, ka *SCC* un *Dimon Inc.* ir pierādījušas, ka to attiecīgās meitassabiedrības tirgū rīkojās neatkarīgi.

166 Šajā sakarā pietiek konstatēt, ka vienīgi nozīmīgie faktori, kas minēti iepriekš 80. punktā minētajā 2009. gada 10. septembra spriedumā lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, ir saistīti ar "ekonomiskajām, organizatoriskajām un juridiskajām saiknēm", kas vieno mātessabiedrību un meitassabiedrību (skat. iepriekš 126. punktu).

167 *Alliance One* izpratne par faktoriem, kas raksturīgi šīm saiknēm, ņemot vērā Vispārējās tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu apvienotajās lietās no T-339/94 līdz T-342/94 *Metsä-Serla* u.c./Komisija (*Recueil*, II-1727. lpp.) un Tiesas 2003. gada 2. oktobra spriedumu lietā C-196/99 P *Aristrain*/Komisija (*Recueil*, I-11005. lpp.) un iepriekš 80. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, ir jānoraida. *Alliance One* uzskata, ka no šiem spriedumiem izriet, ka nekāda ekonomiska, organizatoriska vai juridiska saikne nav pietiekama, lai secinātu, ka mātessabiedrība ir atbildīga par savas meitassabiedrības rīcību, bet ka to ļauj izdarīt vienīgi tāda veida saiknes, kas var ietvert mātessabiedrības saistošus norādījumus meitassabiedrībai.

168 Kas attiecas, pirmkārt, uz rindkopām no iepriekš 167. punktā minētā sprieduma apvienotajās lietās *Metsä-Serla* u.c./Komisija, ir jāatgādina, ka tas attiecās uz asociāciju *Finnboard*, kas pēc definīcijas nav meitassabiedrība, kas nevarēja būt daļa no

uzņēmuma un tai arī nevarēja būt komercpolitika (skat. attiecībā uz precīzo raksturu juridiskajai saiknei starp minēto asociāciju un tās locekļiem Vispārējās tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-338/94 *Finnboard*/Komisija, *Recueil*, II-1617. lpp., 271.–281. punkts). Attiecībā, otrkārt, uz iepriekš 80. punktā minētā sprieduma apvienotajās lietās *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija un iepriekš 167. punktā minētā sprieduma lietā *Aristrain*/Komisija rindkopām ir jāatzīmē, ka tās neattiecas uz atbildības attiecināšanu uz mātessabiedrību. Apvienotās lietas, kurās pasludināts iepriekš 80. punktā minētais spriedums *Dansk Rørindustri*, attiecas uz sabiedrību *Henss* un *Isoplus*, kurām nebija kopēja mātessabiedrība, atbildību (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2002. gada 20. marta spriedumu lietā T-9/99 *HFB* u.c./Komisija, II-1487. lpp., 55.–61. punkts). Tāpat lietā, kurā pasludināts iepriekš 167. punktā minētais spriedums *Aristrain*/Komisija, Tiesa noliedza, ka meitassabiedrības atbildība var tikt attiecināta uz tās "māsas" sabiedrību, kas nebija identificēta kā juridiskā persona, kas ir uzņēmumu grupas priekšgalā (šajā ziņā skat. it īpaši iepriekš 167. punktā minēto spriedumu lietā *Aristrain*/Komisija, 98. punkts).

169 Beigu beigās, kā to pamatoti uzsver Komisija, lietas, kurās pasludināti visi trīs spriedumi, uz kuriem atsaucas *Alliance One*, nekādi neattiecas uz mātessabiedrības vainojamību par tās meitassabiedrības pārkāpjošo rīcību. Šie trīs spriedumi aprobežojas ar to, ka sniedz skaidrojumu atšķirīgu situāciju kontekstā, kurās var iestāties solidārā atbildība, pat nepastāvot kontroles attiecībām starp sabiedrībām. No tā izriet, ka *Alliance One* nevar uz tiem lietderīgi atsaukties.

170 Ievērojot visus iepriekš minētos apsvērumus, ir jāsecina, ka prezumpcija, ka *SCC* un *Dimon Inc.* faktiski īstenoja izšķirošu ietekmi pār savu meitassabiedrību rīcību, nav tikusi atspēkota, iesniedzot pietiekamus pierādījumus. Tādējādi šī pamata otrā daļa ir jānoraida.

3. *Par trešo daļu, kas izriet no aizstāvības tiesību pārkāpuma*

171 Pirmā pamata trešā daļa būtībā ir iedalāma divos iebildumos. Pirmais iebildums izriet no apstākļa, ka Komisija apstrīdēto lēmumu, ciktāl tas attiecas uz mātessabiedrību atbildību, esot balstījusi uz dokumentiem, ko tā nebija pat pieminējusi paziņojumā par iebildumiem. Otrais iebildums izriet no apstākļa, ka Komisija tāpat esot pārkāpusi *SCC* un *Dimon Inc.* aizstāvības tiesības, ciktāl tā esot izmantojusi nepieejamus dokumentus, lai pierādītu to atbildību.

172 Atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumu tiesas sēdē, *Alliance One* atsauca savu otro iebildumu, par ko ir izdarīta atzīme tiesas sēdes protokolā. Līdz ar to tas vairs nav jāpārbauda.

a) Lietas dalībnieku argumenti

173 *Alliance One* apstrīd argumentus, ko Komisija izvirzījusi apstrīdētajā lēmumā, lai atspēkotu pierādījumus, ko iesniegušas *SCC* un *Dimon Inc.* Tā uzskata, ka Komisija ir pārkāpusi šo sabiedrību tiesības uz aizstāvību un tādējādi [arī] *Alliance One* tiesības uz aizstāvību. Konkrētāk, tā apgalvo, ka Komisija savu lēmumu par mātessabiedrību atbildību ir balstījusi uz dokumentiem, kas nebija pat pieminēti paziņojumā par iebildumiem.

174 Šajā sakarā tā atgādina, pirmkārt, ka nedz *SCC*, nedz *Dimon Inc.* nav varējušas izteikt savu viedokli par minētajiem dokumentiem, jo Komisija tās neinformēja par nozīmi, kādu tā varētu tiem piešķirt. *SCC* un *Dimon Inc.* tādēļ esot uzskatījušas, ka šiem

dokumentiem izskatāmajā lietā nav nozīmes, un nav par tiem sniegušas komentārus savās atbildēs uz paziņojumu par iebildumiem. No tā izrietot, atbilstoši Tiesas judikatūrai, ka dokumenti neesot pierādījumi, kas ir pieļaujami pret *Alliance One*, jo tai neesot bijis iespējas izteikt savu viedokli attiecībā uz tiem, un apstāklis, ka lietas dalībnieki par šiem dokumentiem zināja, neesot pietiekams, lai uzskatītu, ka tās varēja par tiem sniegt komentārus savās atbildēs uz paziņojumu par iebildumiem.

175 Savā replikā *Alliance One* apstrīd Komisijas apgalvojumu, ka iebildumu raksturs esot palicis nemainīgs. Salīdzinot paziņojumu par iebildumiem un apstrīdēto lēmumu, *Alliance One* uzsver, ka it īpaši apstrīdētā lēmuma 339.–343. apsvērumā Komisija ir pievienojusi vairākus elementus un norādījusi uz iepriekš neminētiem apsūdzošiem dokumentiem. Tādējādi "iebildumu raksturs" esot mainījies no vispārējas prezumpcijas par izšķirošu ietekmi uz faktiskas šādas ietekmes īstenošanas konstatāciju, kas balstīta uz šiem jaunajiem dokumentiem. Saskaņā ar judikatūru Komisija neesot varējusi izvirzīt pierādījumus, kas nav ietverti paziņojumā par iebildumiem, nesniedzot attiecīgajiem uzņēmumiem iespēju sniegt komentārus par šiem jaunajiem dokumentiem. Tā kā šie dokumenti, uzskata *Alliance One*, ir vienīgie pierādījumi, uz kuriem balstās Komisija, mātessabiedrības atbildība nav pierādīta un apstrīdētais lēmums šajā jautājumā ir jāatceļ.

176 Savā replikā *Alliance One* turklāt apgalvo, pirmkārt, ka 2894.–2902. dokuments, uz ko Komisija pirmo reizi atsaucas atbildes rakstā, ir jauni dokumenti un tādēļ tie ir nepieņemami un ka, otrkārt, iebildumu rakstā brīvi no jauna interpretējot elektroniskā pasta vēstuli, ko 2001. gada 10. maijā *B.* nosūtīja *S.*, nozīmē, ka tā ietverot pierādījumu, ka *Dimon Inc.* bija informēta par aizliegtās vienošanās darbībām, Komisija izvirza pilnīgi jaunu un tādēļ nepieņemamu iebildumu.

177 Komisija lūdz šo pirmā pamata daļu noraidīt.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

178 Ir jāatgādina, ka tiesību uz aizstāvību ievērošana administratīvo procesu norisē konkurences politikas jomā ir vispārējs Eiropas Savienības tiesību princips, kura ievērošanu nodrošina Savienības tiesas (skat. Tiesas 2009. gada 3. septembra spriedumu lietā C-534/07 P *Prym* un *Prym Consumer*/Komisija, Krājums, I-7415. lpp., 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

179 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesību uz aizstāvību ievērošana prasa, lai uzņēmums, attiecībā uz kuru tiek veikta izmeklēšana, būtu varējis administratīvā procesa laikā pienācīgi darīt zināmu savu nostāju par apgalvoto faktu pastāvēšanu un atbilstību, kā arī par dokumentiem, kurus Komisija izmantojusi, lai pamatotu apgalvojumu, ka ir noticis Līguma pārkāpums (Tiesas 1983. gada 7. jūnija sprieduma apvienotajās lietās no 100/80 līdz 103/80 *Musique Diffusion française* u.c./Komisija, *Recueil*, 1825. lpp., 10. punkts, un 1995. gada 6. aprīļa spriedums lietā C-310/93 P *BPB Industries* un *British Gypsum*/Komisija, *Recueil*, I-865. lpp., 21. punkts).

180 Regulas Nr. 1/2003 27. panta 1. punktā šis princips atspoguļots tiktāl, ciktāl tajā paredzēts, ka lietas dalībniekiem jānosūta paziņojums par iebildumiem, kurā skaidri jānorāda visi būtiskie apstākļi, uz kuriem Komisija pamatojas šajā procesa posmā (šajā ziņā skat. iepriekš 80. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Aalborg Portland* u.c./Komisija, 67. punkts), lai ieinteresētajām personām faktiski būtu zināma rīcība, par kuru Komisija tās vēlas saukt pie atbildības, un lai tās varētu lietderīgi aizstāvēties, pirms Komisija pieņem galīgo lēmumu. Šī prasība var tikt uzskatīta par izpildītu, ja lēmumā ieinteresētās personas tiek vainotas tikai tajos pārkāpumos, kas ir norādīti paziņojumā par iebildumiem, un tajā ir norādīti tikai tie fakti, par kuriem ieinteresētajām personām tikusi dota iespēja izteikties (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2003. gada 19. marta spriedumu lietā T-213/00 *CGM* u.c./Komisija, *Recueil*, II-913. lpp., 109. punkts un tajā minētā judikatūra).

181 Tomēr šīs norādes var tikt sniegtas kopsavilkuma veidā un lēmumam nav obligāti jābūt paziņojuma par iebildumiem kopijai (iepriekš 179. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Musique Diffusion française* u.c./Komisija, 14. punkts), jo šis paziņojums ir sagatavošanas stadijas dokuments, kurā ietvertajiem faktiskajiem un tiesiskajiem vērtējumiem ir tikai pagaidu raksturs (šajā ziņā skat. Tiesas 1987. gada 17. novembra spriedumu apvienotajās lietās 142/84 un 156/84 *British American Tobacco* un *Reynolds Industries*/Komisija, 4487. lpp., 70. punkts). Tādējādi par pieļaujamiem ir atzīstami papildinājumi paziņojumā par iebildumiem, kas izdarīti, ņemot vērā lietas dalībnieku atbildes rakstu, kurā iekļautie argumenti pierāda, ka tie faktiski ir varējuši īstenot savas tiesības uz aizstāvību. Komisija administratīvā procesa vajadzībām var arī pārskatīt vai papildināt faktiskos vai tiesiskos argumentus, lai pamatotu tās izteiktos iebildumus (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2002. gada 28. februāra spriedumu lietā T-86/95 *Compagnie générale maritime* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1011. lpp., 448. punkts, un 2002. gada 22. oktobra spriedumu lietā T-310/01 *Schneider Electric*/Komisija, *Recueil*, II-4071. lpp., 438. punkts).

182 Turklāt Tiesa ir precizējusi, ka argumenta, ko izvirzījis uzņēmums administratīvā procesa laikā, vērā ņemšana, nesniedzot tam iespēju šajā sakarā izteikties pirms galīgā lēmuma pieņemšanas, pati par sevi nevar būt tiesību uz aizstāvību pārkāpums (Tiesas 2001. gada 10. jūlija rīkojums lietā C-497/99 P *Irish Sugar*/Komisija, *Recueil*, I-5333. lpp., 24. punkts).

183 Visbeidzot, tāpat ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru tiesības uz aizstāvību ir pārkāptas, ja pastāv iespēja, ka tādēļ, ka Komisija ir pieļāvusi nepilnību, tās veiktajam administratīvajam procesam varētu būt bijis atšķirīgs iznākums. Uzņēmums, kas ir prasītājs, ir pierādījis, ka šāds pārkāpums ir noticis, ja tas atbilstoši pierāda nevis to, ka Komisijas lēmumam būtu bijis atšķirīgs saturs, bet gan to, ka tas būtu varējis labāk nodrošināt savu aizstāvību, ja nepilnība nebūtu pieļauta, piemēram, tādēļ, ka tas būtu varējis savai aizstāvībai izmantot dokumentus, kuriem tam tikusi liegta piekļuve administratīvā procesa laikā (šajā ziņā skat. Tiesas 2003. gada 2. oktobra spriedumu lietā C-194/99 P *Thyssen Stahl*/Komisija, I-10821. lpp., 31. punkts un tajā minētā judikatūra, un iepriekš 126. punktā minēto spriedumu lietā *Knauf Gips*/Komisija, 28. punkts).

184 Izskatāmajā lietā *Alliance One* pārmet Komisijai, ka tā apstrīdētajā lēmumā balstījusies uz dokumentiem, kas nav bijuši pieminēti paziņojumā par iebildumiem. Replikā tā piebilst, ka Komisija atbildes rakstā ir izvirzījusi jaunus dokumentus, kas tātad esot nepieņemami, un ka Komisija esot arī no jauna brīvi interpretējusi dokumentu, ko tā uzskata par jaunu un tātad nepieņemamu iebildumu.

185 Ir jānorāda, ka, lai pamatotu atbildības uzlikšanu *SCC* un *Dimon Inc.* par tām pilnībā piederošo Itālijas meitassabiedrību pārkāpumiem aizliegtu vienošanos tiesību jomā, Komisija, ievērojot iepriekš 86.–88. punktā minētos judikatūras principus, paziņojumā par iebildumiem principā varēja aprobežoties ar to, ka tā konstatē, kāds bija kapitāla sadalījums starp meitassabiedrībām un mātessabiedrībām (skat. paziņojuma par iebildumiem 336.–338. punktu). Piemērojot šos judikatūrā izklāstītos principus, savā galīgajā lēmumā Komisijai ir jāieņem nostāja attiecībā uz argumentiem, ko lietas dalībnieki izvirzījuši, atbildot uz minēto paziņojumu (skat. apstrīdētā lēmuma 335. un nākamos apsvērumus), kas vērsti uz to, lai atspēkotu šo prezumpciju.

186 Turklāt ir jākonstatē, ka pretēji *Alliance One* apgalvotajam Komisija apstrīdētajā lēmumā — ne no juridiskā, ne faktu viedokļa — nekādi nav grozījusi iebildumus, kritērijus atbildības attiecināšanai uz *SCC* un *Dimon Inc.* vai pierādījumus, uz kuriem tā balstās. Šajā sakarā, skatot kopsakarā apstrīdētā lēmuma 328.–334. apsvērumu, no tiem izriet, ka Komisija ir paturējusi spēkā savu secinājumu, kas skaidri minēts paziņojuma par iebildumiem 336.–338. punktā, ka *SCC* un *Dimon Inc.* atbildība principā izriet no apstākļa, ka tām pilnībā bija kontrole pār to meitassabiedrībām, ko turklāt *Alliance One* nav apstrīdējusi. Vienīgi saistībā ar izvērtējumu argumentiem un pierādījumiem, ko lietas dalībnieki izvirzījuši administratīvajā procesā, īstenojot savas tiesības uz aizstāvību, Komisija apstrīdētā lēmuma 335.–346. apsvērumā apskata noteiktus aspektus un konkrētus dokumentus, kas skar attiecības attiecīgi starp *SCC* un *Transcatab* un *Dimon Inc.* un *Dimon Italia*, un šajā sakarā atsaucas uz dokumentiem, kas ietverti lietas materiālos. Tādējādi šo aspektu un dokumentu vērtējums nevarēja

ietekmēt *SCC* un *Dimon Inc.* tiesību uz aizstāvību īstenošanas efektivitāti, it īpaši tādēļ, ka administratīvajā procesā tām bija piekļuve minētajiem dokumentiem — kuri jebkurā gadījumā jau bija to rīcībā.

187 Turklāt no lietas materiāliem izriet, ka *SCC* un *Dimon Inc.*, kuras tiesību pārņēmēja ir *Alliance One*, varēja atbildēt uz iebildumu, kas tieši izklāstīts tām nosūtītajā paziņojumā par iebildumiem, un izklāstīt savu aizstāvību sēdē ar uzklausīšanu veicošo amatpersonu. Līdz ar to administratīvajā procesā ir ticis ievērots sacīkstes princips.

188 Katrā ziņā tāpat ir jāatgādina — kā to norādījusi Tiesa — tā kā attiecībā uz vainojamību pārkāpumā Komisijai paziņojuma par iebildumiem stadijā nav jāizvirza citi pierādījumi kā vien tie, kas attiecas uz mātessabiedrības īpašumtiesībām uz tās meitassabiedrības kapitālu, arguments par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu nevar tikt pieņemts (šajā ziņā skat. iepriekš 80. punktā minēto 2009. gada 10. septembra spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 64. punkts).

189 Visbeidzot, nevar piekrist replikā izvirzītajam argumentam, kas saistīts ar noteiktu dokumentu, ko lietas materiālos iekļāvusi Komisija, nepieņemamību, kā arī Komisijas brīvu interpretāciju no jauna šiem dokumentiem. Tas balstīts uz kļūdainu pieņēmumu, ka Komisija minētos dokumentus izmantoja kā vēl vienu veidu, lai pamatotu savu konstatāciju par mātessabiedrību atbildību. Turklāt ir jākonstatē, ka pretēji *Alliance One* apgalvotajam *Dimon International* sagatavotie dokumenti, kuros salīdzinātas *Dimon* un *Transcatab* iekārtas, ir citēti apstrīdētā lēmuma 283. zemsvītras piezīmē.

190 Tādējādi šī pamata trešā daļa ir jānoraida.

4. *Par ceturto daļu, kas izriet no noteikumu par pierādīšanas pienākuma sadalījumu pārkāpuma*

a) Lietas dalībnieku argumenti

191 *Alliance One* ievadā atgādina — tā kā Komisija nav varējusi pierādīt mātessabiedrību dalību aizliegtās vienošanās īstenošanā, pierādīšanas pienākums vēl arvien ir Komisijai.

192 Pat pieņemot, ka izskatāmajā lietā prezumpcija ir piemērojama, tomēr, ievērojot *SCC* un *Dimon Inc.* atbildēs uz paziņojumu par iebildumiem sniegtos pierādījumus, Komisijai vēl arvien esot bijis jāpierāda to atbildība.

193 Faktiski šie pierādījumi esot atspēkojuši Komisijas prezumpcijas. Savukārt Komisija tā vietā, lai iesniegtu pietiekamus pierādījumus, lai uzslēgtu *SCC* un *Dimon Inc.* apgalvojumus un tādējādi pierādītu to atbildību, esot būtībā balstījusies uz citām prezumpcijām, lai atspēkotu to argumentus vai noliegtu, ka to iesniegtajiem pierādījumiem būtu jebkāda vērtība.

194 Noraidot visus *SCC* un *Dimon Inc.* pierādījumus un argumentus, tikai pamatojoties uz vispārīga rakstura apgalvojumiem par to nespēju pārliecināt Komisiju, Komisija neesot attīstījusi pienācīgu pamatojumu šajā sakarā. Tāpēc neesot viegli noskaidrot, kādi pierādījumi, izņemot jau sniegtos, uzņēmumam būtu bijis jāiesniedz, lai pārliecinātu Komisiju, ka tas nav īstenojis nekādu ietekmi pār meitassabiedrību, kurā tam pieder viss akciju kapitāls.

195 Komisija tādējādi izvirzot prasību iesniegt pierādījumus, kas patiesībā esot *probatio diabolica*, proti, pierādījums, ko praksē esot neiespējami iesniegt, ciktāl tam būtu jābūt "negatīvam" pierādījumam, ka attiecīgie uzņēmumi nebija iesaistīti savu meitassabiedrību lēmumu pieņemšanā.

196 Komisija lūdz šo pirmā pamata daļu noraidīt.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

197 *Alliance One* būtībā uzskata, ka mātessabiedrībai ir neiespējami iesniegt tiešus, "pozitīvus" un neatspēkojamus pierādījumus, ka tā nav īstenojusi nekādu ietekmi uz savas meitassabiedrības rīcību tirgū, jo tiekot izvirzīta prasība iesniegt *probatio diabolica*.

198 Šajā sakarā pietiek norādīt, ka, pretēji *Alliance One* apgalvotajam, netiek izvirzīta prasība, lai iesaistītās puses iesniegtu tiešu un neatspēkojamu pierādījumu par meitassabiedrības rīcības autonomiju tirgū, bet gan vienīgi, lai tās iesniegtu pierādījumus, kas var pierādīt šādu autonomiju (skat. iepriekš 125. punktu).

199 Apstāklis, ka izskatāmajā lietā, lai atspēkotu atbildības prezumpciju, *Alliance One* nav izdevies pierādīt, ka meitassabiedrības, kas pieder mātessabiedrībām, kuru tiesību pārņēmēja tā ir, autonomā veidā noteica savu rīcību tirgū, pretēji šīs sabiedrības apgalvotajam nenozīmē, ka šī prezumpcija nekādi nevar tikt atspēkota.

200 Turklāt ir jānorāda, ka, ņemot vērā prezumpcijas raksturu, kas ļauj loģiski, izmantojot dedukciju, no zināma fakta secināt pierādījumu par kādu nezināmu faktu, šķiet loģiski, ka personai, pret kuru šī prezumpcija uzstādīta, principā būtu jāiesniedz pretēji pierādījumi attiecībā uz prezumēto faktu. Tomēr šis konstatējums nenozīmē, ka prezumpcija kļūtu neatspēkojama, jo izskatāmajā lietā šis pierādījums ir jāmeklē tās personas jomā, pret kuru prezumpcija darbojas.

201 No tā izriet, ka *Alliance One* arguments nav pamatots un ir jānoraida.

202 Turklāt ir jānoraida apgalvojums, ko *Alliance One* izvirzījusi, atbildot uz Vispārējās tiesas rakstveida jautājumu, ka atbilstoši iepriekš 80. punktā minētajam 2009. gada 10. septembra spriedumam lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija vienīgās sekas, kas izriet no piemērojamās prezumpcijas, būtu pierādīšanas pienākuma apvēršana, nevis, kā to apgalvojusi Komisija, ka šāds pierādīšanas pienākums ir smagāks otrai procesa pusei nekā pierādīšanas pienākums, kas ir Komisijai.

203 Faktiski izskatāmajā lietā Komisija nevis norādījusi, kāds bija prasītais pierādīšanas "līmenis", bet ir aprobežojusies ar to, ka konstatējusi, ka *SCC* un *Dimon Inc.* iesniegtie pierādījumi pēc sava rakstura nav tādi, kas atspēkotu prezumpciju.

204 Līdz ar to tāpat ir jānoraida šī pamata ceturtā daļa.

205 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, pirmais pamats ir jānoraida kopumā.

B — *Par otro pamatu attiecībā uz Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta pārkāpumu, kā arī samērīguma principa pārkāpumu, nosakot naudas soda galīgo summu*

1. *Lietas dalībnieku argumenti*

206 *Alliance One* uzskata, ka naudas soda summa, kas solidāri noteikta *Transcatab*, *Dimon Italia* un pašai *Alliance One* kā *SCC* un *Dimon Inc.* tiesību pārņēmējai, esot pretrunā Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktam, jo šī summa pārsniedz 10 % no katras meitassabiedrības apgrozījuma. Ievērojot to attiecīgos apgrozījumus, maksimālā naudas soda summa, ko Komisija būtu varējusi noteikt, bija EUR 3,23 miljoni attiecībā uz *Transcatab* un EUR 3,99 miljoni attiecībā uz *Dimon Italia*, nevis attiecīgi EUR 14 miljoni un EUR 10 miljoni.

207 Turklāt tā apgalvo, ka, tai nosakot kopējo naudas sodu EUR 24 miljoni, Komisija ir pārkāpusi samērīguma principu. Konkrētāk, nosakot sākumsummu, tā neesot ņēmusi vērā, ka apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī *SCC* un *Dimon Inc.* jau bija apvienojušās un ka tādēļ vienīgi *Transcatab* vēl bija daļa no jaunās uzņēmumu grupas, kamēr *Dimon Italia* (ar savu 10 % lielo tirgus daļu) jau bija pārdota trešām personām. Ņemot vērā, ka tai palika tikai 10 % liela tirgus daļa, *Alliance One* pārmet Komisijai, ka tā ir pārkāpusi samērīguma principu, tai nosakot naudas sodu, kura sākumsumma bija līdzīga *Deltafina* (*Universal*) noteiktajai, neraugoties uz to, ka tai piederēja 25 % liela tirgus daļa.

208 Komisija lūdz šo pamatu noraidīt.

2. *Vispārējās tiesas vērtējums*

209 Šo pamatu veido divas daļas. Pirmkārt, *Alliance One* pārmet Komisijai, ka tā ir pārsniegusi 10 % no *Transcatab* un *Dimon Italia* apgrozījuma. Otrkārt, tā Komisijai pārmet, ka tā ir pārkāpusi samērīguma principu, ciktāl *Alliance One* noteiktā naudas soda sākumsumma ir tuva *Deltafina* (*Universal*) noteiktajai, neraugoties uz nozīmīgajām atšķirībām starp abām uzņēmumu grupām no tirgus daļu lieluma viedokļa.

210 Kas attiecas uz šī pamata pirmo daļu, ir jāatzīmē, ka tā ir cieši saistīta ar pirmo pamatu, ciktāl pirmā pamata noraidīšanai obligāti ir iespaids uz šīs daļas pamatotību. Līdz ar to, ievērojot apsvērumus, kuru dēļ noraidīts pirmais pamats, ir jāsecina, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu, izmantojot *Dimon Inc.* (*Dimon Italia* mātessabiedrība pārkāpuma laikā) un *SCC* (*Transcatab* mātessabiedrība pārkāpuma laikā), kas 2005. gada 13. maijā apvienojušās jaunajā vienībā *Alliance One*, konsolidētos apgrozījumus kā references punktus, lai aprēķinātu maksimālo apmēru 10 % apmērā no apgrozījuma, kas paredzēts Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā (šajā ziņā skat. iepriekš 125. punktā minēto 2009. gada 30. septembra spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 114. punkts).

211 Faktiski 10 % robeža šīs tiesību normas izpratnē ir jāaprēķina, balstoties uz visu sabiedrību, kuras veido vienoto ekonomisko vienību, kas darbojas kā uzņēmums EKL 81. panta izpratnē, konsolidēto apgrozījumu, jo tikai konsolidēts šo sabiedrību apgrozījums var būt norāde uz attiecīgā uzņēmuma lielumu un ekonomisko kapacitāti (šajā ziņā skat. iepriekš 168. punktā minēto spriedumu lietā *HFB* u.c./Komisija, 528. un 529. punkts, un iepriekš 125. punktā minēto 2009. gada 30. septembra spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 114. punkts).

212 Tādēļ otrā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

213 Attiecībā uz šī pamata otro daļu, kas izriet no apgalvotā samērīguma principa pārkāpuma, ir jāatzīmē, kā to pamatoti uzsver Komisija, ka aiz samērīguma principa pārkāpuma aizsega *Alliance One* patiesībā izvirza jautājumu par uzņēmumu pēctecību. Būtībā *Alliance One* ierosina, ka tā būtu atzīstama par atbildīgu tikai par naudas sodu, kas noteikts *Transcatab* (*SCC*), nevis par naudas sodu, kas noteikts *Dimon Italia*, jo šī pēdējā minētā, kam piederēja 10 % liela tirgus daļa pārkāpuma perioda laikā, neietilpa jaunajā uzņēmumu grupā, jo tā tika pārdota trešām personām pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas.

214 Šajā sakarā nav apstrīdēts, ka *Alliance One* ir tikusi atzīta par atbildīgu par pārkāpumu kā mātessabiedrību *SCC* un *Dimon Inc.* tiesību pārņēmēja. Turklāt šāds konstatējums izriet arī no apstrīdētā lēmuma 349. apsvēruma, saskaņā ar kuru, tā kā *Alliance One* bija tiesību pārņēmēja uzņēmumu grupām (*SCC* un *Dimon Inc.*), kurās ietilpa *Transcatab* un *Dimon Italia* pārkāpuma laikā, tad uz šī pamata tā tiek uzskatīta par apstrīdētā lēmuma adresāti.

215 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru fiziskai vai juridiskai personai, kas vada attiecīgo uzņēmumu pārkāpuma izdarīšanas laikā, principā ir pienākums ir par to atbildēt, pat ja lēmuma, ar ko ir konstatēts pārkāpums, pieņemšanas dienā uzņēmuma vadība ir nonākusi citas personas atbildībā (iepriekš 70. punktā minētais spriedums lietā *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija, 37. punkts; iepriekš 168. punktā minētais Vispārējās tiesas spriedums lietā *HFB* u.c./Komisija, 103. punkts, un 2009. gada 30. septembra spriedums lietā T-161/05 *Hoechst*/Komisija, Krājums, II-3555. lpp., 50. punkts).

216 Tiesa tāpat ir atgādinājusi — ja vienībā, kas ir izdarījusi konkurences tiesību normu pārkāpumu, ir veiktas juridiskas vai organizatoriskas izmaiņas, šo izmaiņu rezultātā nav obligāti jābūt izveidotam jaunam uzņēmumam, kas atbrīvots no atbildības par iepriekšējās ekonomiskās vienības konkurences tiesību normām pretējo rīcību, ja no saimnieciskā viedokļa abas vienības ir identiskas (skat. iepriekš 82. punktā minēto spriedumu lietā *ETI* u.c., 42. punkts un tajā minētā judikatūra).

217 Konkurences tiesību normu efektīvas īstenošanas izpratnē aizliegta vienošanās izņēmuma veidā var būt inkriminējama nevis uzņēmuma, kas ir aizliegtās vienošanās dalībnieks, sākotnējam, bet jaunajam īpašniekam, ja tas no saimnieciskā viedokļa faktiski var tikt uzskatīts par sākotnējā īpašnieka pēcteci (šajā ziņā skat. ģenerāladvokātes Kokotes [*Kokott*] secinājumus iepriekš 82. punktā minētajā lietā *ETI* u.c., 75.–78. punkts).

218 Tā sauktais "saimnieciskās pēctecības" kritērijs ir piemērojams tikai īpašos apstākļos, tādos kā gadījums, kad par uzņēmuma vadību atbildīgā juridiskā persona pēc pārkāpuma izdarīšanas ir beigusi juridiski pastāvēt (iepriekš 82. punktā minētais spriedums lietā Komisija/*Anic Partecipazioni*, 145. punkts).

219 Izskatāmajā lietā nav apstrīdēts, ka attiecīgo pārkāpumu izdarīja vienības, ko attiecīgajā laika periodā vadīja *SCC* un *Dimon Inc.* Šīs divas vienības beidza juridiski pastāvēt pēc pārkāpuma izdarīšanas, pēc to apvienošanās 2005. gadā izveidojoties jaunajai vienībai ar nosaukumu *Alliance One*.

220 Ja attiecīgais uzņēmums beidz pastāvēt tāpēc, ka to ir iegādājusies kāda persona, šī pēdējā pārņem tā aktīvus un pasīvus, tostarp atbildību par konkurences tiesību normu pārkāpumu. Šajā gadījumā par iegūtā uzņēmuma izdarīto pārkāpumu pie atbildības var tikt saukta persona, kas to iegādājusies (skat. Vispārējās tiesas 2006. gada 14. decembra spriedumu apvienotajās lietās no T-259/02 līdz T-264/02 un T-271/02 *Raiffeisen Zentralbank Österreich* u.c./Komisija, Krājums, II-5169. lpp., 326. punkts un tajā minētā judikatūra).

221 Uz šo principu pamata *Alliance One*, neraugoties uz to, ka *Dimon Italia* ir tikusi nodota trešām personām, paliek atbildīga par *Dimon Italia* izdarīto pārkāpumu. *Mindo* situācija šajā sakarā ir atšķirīga, jo atbilstoši precizējumiem judikatūrā personiskās atbildības princips nevar tikt apstrīdēts ar saimnieciskās pēctecības principu gadījumā, ja, kā šajā gadījumā, daļa uzņēmuma, kurš ir aizliegtās vienošanās dalībnieks, darbības ir tikusi nodota neatkarīgai trešajai personai un ja starp agrāko un jauno komersantu

nav strukturālas saiknes (šajā ziņā un pēc analoģijas skat. iepriekš 215. punktā minēto spriedumu lietā *Hoechst*/Komisija, 61. punkts).

222 No tā izriet, ka izskatāmajā lietā Komisija par pārkāpumu, ko attiecīgi izdarījušas *Transcatab* (*SCC*) un *Dimon Italia* (*Dimon Inc.*), ir pamatoti vainojusi *Alliance One*.

223 Turklāt ir jāpiebilst, kā to apgalvojusi Komisija, ka nav nozīmes atbilstoši *Alliance One* apgalvojumam atsaukties uz tās tirgus daļu apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī, jo tirgus daļas, kas ir kalpojušas, lai noteiktu naudas sodu sākumsummas, kā tas izriet no apstrīdētā lēmuma 372. un 373. apsvēruma, bija tirgus daļas, kas piederēja uzņēmumiem, kas bija iesaistīti pārkāpumā tā beigās, proti, 2001. gadā.

224 Līdz ar to tāpat ir jānoraida šī pamata otrā daļa.

225 Ievērojot iepriekš minētos apsvērumus, otrais pamats ir jānoraida kopumā.

C — *Par trešo pamatu attiecībā uz kļūdu tiesību piemērošanā un faktos, kā arī samērīguma principa pārkāpumu un pamatojuma nesniegšanu, nosakot reizināšanas koeficientu*

226 Trešais pamats iedalāms trīs daļās. Pirmā daļa būtībā balstās uz naudas soda "pietiekamu preventīvu iedarbību", kā arī Komisijas lēmumpieņemšanas praksi. Otrā daļa izriet no samērīguma principa pārkāpuma, kā arī uz pamatojuma nesniegšanu, ciktāl

Alliance One piemērotais reizināšanas koeficients bija augstāks nekā *Deltafina* piemērotais. Trešā daļa izriet no tā, ka Komisijas pamatojums attiecībā uz reizināšanas koeficienta piemērošanu *Mindo* esot pretrunīgs.

227 Atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumu, kas tika uzdots tiesas sēdē, *Alliance One* tomēr atzina, ka šī pamata otrā daļa izrietēja no pieļautas materiālas kļūdas, un atteicās no tā, par ko ir izdarīta atzīme tiesas sēdes protokolā. Līdz ar to tas nav jāizskata.

1. *Par pirmo daļu attiecībā uz pietiekamu preventīvu iedarbību un Komisijas lēmumpieņemšanas praksi šajā jautājumā*

a) Lietas dalībnieku argumenti

228 *Alliance One* apstrīd reizināšanas koeficienta 1,25 piemērošanu *Transcatab* un *Dimon Italia* noteikto naudas sodu sākumsummai, kas noteikta EUR 10 miljonu apmērā.

229 Konkrētāk, tā uzskata, ka to mātessabiedrību tirdzniecības apjoms neattaisnoja reizināšanas koeficienta piemērošanu un ka naudas sods EUR 10 miljonu apmērā izskatāmajā lietā, ievērojot to lielumu un apstākli, ka tās nezināja par to Itālijas meitassabiedrību praksi jēltabakas tirgū, bija pietiekami preventīvs. Turklāt Komisijai būtu bijis arī jāņem vērā konkrētā ģeogrāfiskā tirgus, kuru skāra pārkāpums, nelielais izmērs.

230 Turpinot *Alliance One* atsaucas uz Komisijas lēmumpieņemšanas praksi un salīdzina *SCC* un *Dimon Inc.* apgrozījumus un to meitassabiedrībām noteikto naudas sodu līmeni ar [apgrozījumu un naudas sodiem] uzņēmumiem, ko Komisija sodījusi tās minētajās lietās, lai parādītu, ka reizināšanas koeficienta piemērošana izskatāmajā lietā nebija attaisnota, lai sasniegtu pietiekamu preventīvu iedarbību.

231 Replikā *Alliance One* piebilst, ka, atsevišķi piemērojot reizināšanas koeficientu *Transcatab* un *Dimon Italia*, Komisija pārsniedza savas rīcības brīvības robežas un tāpat atkāpās no Pamatnostādnēm sodanaudas [naudas soda] noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un [EOTK līguma] 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp.; turpmāk tekstā — "Pamatnostādnes"), saskaņā ar kurām nekāda pamatsummas palielināšana attiecībā uz multinacionālām uzņēmumu grupām nevar notikt automātiski, bet tā ir jānosaka vienīgi tad, ja to prasa vajadzība nodrošināt pietiekamu preventīvu iedarbību.

232 *Alliance One* tādējādi secina, ka reizināšanas koeficienta 1,25 piemērošana *Transcatab* un *Dimon Italia* nav pamatota, un līdz ar to lūdz samazināt naudas sodu summu.

233 Komisija apstrīd *Alliance One* argumentus.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

234 Jāatgādina, ka Regulas Nr. 1/2003 23. pantā paredzēto sankciju mērķis ir izskaust prettiesiskas darbības, kā arī novērst to atkārtotu izdarīšanu. Tātad prevencija ir viens no naudas soda mērķiem (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2006. gada 15. marta spriedumu lietā T-15/02 *BASF*/Komisija, Krājums, II-497. lpp., 218. un 219. punkts un

tajos minētā judikatūra, un iepriekš 125. punktā minēto 2009. gada 30. septembra spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 150. punkts).

235 Vajadzība nodrošināt naudas soda preventīvu iedarbību prasa tā apmēru pielāgot tā, lai tiktu ņemta vērā tā vēlamā ietekme uz uzņēmumu, kam tas uzlikts, lai naudas sods nekļūtu nenozīmīgs vai, tieši pretēji, pārmērīgs, īpaši ņemot vērā attiecīgā uzņēmuma finansiālo stāvokli, ievērojot prasības, kuras balstītas, pirmkārt, uz vajadzību nodrošināt naudas soda efektivitāti un, otrkārt, uz samērīguma principa ievērošanu (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2006. gada 5. aprīļa spriedumu lietā T-279/02 *Degussa*/Komisija, Krājums, II-897. lpp., 283. punkts; iepriekš 215. punktā minēto spriedumu lietā *Hoechst*/Komisija, 379. punkts, un iepriekš 125. punktā minēto 2009. gada 30. septembra spriedumu lietā *Akzo Nobel* u.c./Komisija, 154. punkts).

236 Ir jākonstatē, ka izskatāmajā lietā Komisija ir izmantojusi metodi, kas noteikta Pamatnostādnēs, pat ja tā uz tām nav tieši norādījusi, kuru 1.a punktā, kas veltīts pārkāpumu smagumam, ir minēts prevencijas mērķis. Konkrētāk, šī punkta ceturtajā daļā ir noteikts, ka "jānosaka tāds sodanaudas [naudas soda] apmērs, kas atturētu no turpmākām tamlīdzīgām darbībām".

237 Šis mērķis ir minēts apstrīdētā lēmuma 2.6.3.2. punktā ("Konkrētā nozīme un atturēšana") un, konkrētāk, tā 374. un 375. apsvērumā. Komisija nolēma piemērot reizināšanas koeficientu 1,5 (proti, palielinājumu par 50 %) naudas soda sākumsummai, kas bija noteikta *Universal* (*Deltafina*), un reizināšanas koeficientu 1,25 (proti, palielinājumu par 25 %) sākumsummai, kas bija noteikta *Dimon Italia* (*Dimon Inc.*) un *Transcatab* (*SCC*), lai nodrošinātu naudas soda pietiekamu preventīvu iedarbību; šāda iedarbība netiktu nodrošināta, ja šai sākumsummai būtu jāaprobežojas tikai ar šo uzņēmumu pozīcijas tirgū atspoguļošanu. Komisija balstījās uz to attiecīgajiem pasaules apgrozījumiem – 3,276 miljardi ASV dolāru (USD), USD 1,311 miljardi un USD 0,896 miljardi 2005. gadā, lai ņemtu vērā šo uzņēmumu grupu "ievērojamo

ekonomisko un finanšu varu", ievērojot, ka tās tāpat bija galvenie sarunu vedēji par darījumiem ar tabaku pasaulē un darbojās dažādos darbības līmeņos tabakas nozares ietvaros un dažādos ģeogrāfiskajos tirgos.

238 Attiecībā, pirmkārt, uz *Alliance One* argumentu saistībā ar sākumsummas EUR 10 miljonu apmērā jau pietiekami preventīvo iedarbību, ir jākonstatē, ka tā nekādā veidā nepamato savu apgalvojumu, ka naudas soda summa, ja tā būtu noteikta, neņemot vērā attiecīgo reizināšanas koeficientu ar preventīvo iedarbību, būtu bijusi pietiekama, lai nodrošinātu šādu naudas soda preventīvo iedarbību (šajā ziņā skat. Tiesas 2010. gada 17. jūnija spriedumu lietā C-413/08 P *Lafarge*/Komisija, Krājums, I-5361. lpp., 107. punkts).

239 Katrā ziņā ir jānorāda, ka šis arguments balstās uz kļūdainu pieņēmumu, proti, ka attiecīgais naudas soda palielinājums pamatots ar vērtējumu, ka noteikta naudas soda summa ir atbilstoša naudas soda prevencijas mērķim, ja to vērtē, ņemot vērā uzņēmumu lielumu un kopējos resursus.

240 No apstrīdētā lēmuma neizriet, ka lieluma un kopējo resursu vērā ņemšana prevencijas nolūkā būtu daļa no šāda vērtējuma. Faktiski, palielinot naudas sodu pamatsummas, kā izklāstīts apstrīdētā lēmuma 376. apsvērumā, Komisija neatkarīgi no šo pamatsummu lieluma ar mērķi nodrošināt naudas sodu preventīvo iedarbību faktiski vienīgi piemēroja atšķirīgu attieksmi vienas aizliegtas vienošanās dalībniekiem, lai tādējādi ņemtu vērā, kā viņus faktiski ietekmē naudas sods. Šāda diferenciācija tika veikta, izmantojot reizināšanas koeficientus, kas noteikti pēc uzņēmumu lieluma un kopējiem resursiem, neatkarīgi no to summu apmēriem, kuriem šie reizināšanas koeficienti piemēroti (šajā ziņā skat. iepriekš 234. punktā minēto spriedumu lietā *BASF*/Komisija, 241. punkts).

241 Tādējādi ir jānorāda, ka Komisija pamatoti uzskatīja, ka, ievērojot uzņēmumu grupu *SCC* un *Dimon Inc.* lielumu un kopējos resursus, kas novērtēti, izmantojot kopējo

apgrozījumu par finanšu gadu, kas beidzās 2005. gada 31. martā, prevencijas mērķiem attiecībā uz tām ir jāpiemēro naudas soda reizināšanas koeficients un ka, pretēji *Alliance One* apgalvotajam, nevarēja uzskatīt, ka jautājumam par to, vai tās zināja par savu Itālijas meitassabiedrību praksi, būtu šajā sakarā jebkāda nozīme (šajā ziņā skat. iepriekš 125. punktu).

242 Attiecībā, otrkārt, uz argumentu par pietiekamu preventīvu iedarbību, aplūkojot to Komisijas reizināšanas koeficientu noteikšanas prakses kontekstā, pietiek uzsvērt, ka Komisijas agrākā lēmumpieņemšanas prakse pati par sevi nav uzskatāma par juridisku ietvaru attiecībā uz naudas sodiem konkurences jomā, jo šāds ietvars ir noteikts tikai Regulā Nr. 1/2003 un Pamatnostādnēs (šajā ziņā skat. Tiesas 2009. gada 24. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P un C-137/07 P *Erste Group Bank* u.c./Komisija, Krājums, I-8681. lpp., 233. punkts un tajā minētā judikatūra, un Vispārējās tiesas 2003. gada 30. septembra spriedumu lietā T-203/01 *Michelin*/Komisija, *Recueil*, II-4071. lpp., 292. punkts).

243 Attiecībā, treškārt, uz argumentu, kas izriet no ļoti ierobežotā ģeogrāfiskā tirgus apjoma, pirmām kārtām, ir jānorāda, ka attiecīgā aizliegtā vienošanās bija valsts līmeņa un, pretēji tam, ko šķiet apgalvojam *Alliance One*, neaprobežojās ar reģioniem, kuros tiek ražota tabaka. Pārstrādātāju īstenotā aizliegtā vienošanās skāra iepirkumu, nevis ražošanas tirgu, kas ir koncentrējies noteiktos Itālijas pussalas reģionos (skat. apstrīdētā lēmuma 83. apsvērumu). Otrām kārtām un katrā ziņā ir jāatzīmē, ka šim jautājumam nav saistības ar reizināšanas koeficienta piemērošanu. Ģeogrāfiskā tirgus apjoms ir elements, ko Komisija ņem vērā, novērtējot pārkāpuma smagumu (izskatāmajā lietā skat., apstrīdētā lēmuma 365. un 366. apsvērumu). Šī iemesla dēļ šis elements atbilst objektīvai un raksturīgai pārkāpuma iezīmei, kamēr reizināšanas koeficienta piemērošana prevencijas mērķim paredz ņemt vērā dalībnieku objektīvās pazīmes, tādas kā to lielums vai to ekonomiskie resursi. Turklāt pats Pamatnostādņu 1.A punkta ceturtās daļas formulējums apstiprina šo apgalvojumu, ciktāl tādu elementu, kuri attaisno prevencijas faktora piemērošanu, vērā ņemšana tiek veikta neatkarīgi no pārkāpuma rakstura, tā konkrētās ietekmes uz tirgu un tā ģeogrāfiskās izplatības (šajā ziņā skat.

iepriekš 235. punktā minēto spriedumu lietā *Degussa*/Komisija, 273. punkts). Līdz ar to šis arguments ir jānoraida kā neiedarbīgs.

244 Attiecībā, ceturtkārt, uz replikā izvirzīto argumentu, ka Komisija izskatāmajā lietā esot atkāpusies no Pamatnostādnēm, ciktāl tās liedz automātiski piemērot naudas soda pamatsummas palielinājumu multinacionālām uzņēmumu grupām, ir jākonstatē, ka šim argumentam nav faktiska pamata. No apstrīdētā lēmuma izriet, ka saistībā ar sākumsummas noteikšanu Komisija visupirms izvērtēja katra uzņēmuma konkrēto nozīmi, vadoties no to tirgus daļas, un turpinot ņēma vērā to multinacionālo grupu ekonomisko un finanšu varu, kurās ietilpa uzņēmumi, kas ir izdarījuši pārkāpumu, lai nodrošinātu šīs summas preventīvu iedarbību. Tādējādi šīs summas palielinājums nekādi nav ticis piemērots automātiski.

245 Ievērojot šos apsvērumus, ir jāsecina, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu, palielinot *SCC* un *Dimon Inc.* noteikto naudas sodu sākumsummu, lai nodrošinātu, ka tiem ir pietiekama preventīva iedarbība.

2. *Par trešo daļu attiecībā uz pamatojuma, ko Komisija izvirzījusi attiecībā uz reizināšanas koeficienta piemērošanu* Mindo*, konsekvences neesamību*

a) Lietas dalībnieku argumenti

246 *Alliance One* pārmet Komisijai, ka tā sekojusi pretrunīgam pamatojumam, nepiemērojot reizināšanas koeficientu *Mindo* tādēļ, ka *Mindo* ar to vairs nebija nekādas

saiknes un tāpēc tas bija atsevišķs uzņēmums. Tā kā *Alliance One* ir atbildīga par naudas sodu, kas noteikts *Dimon Italia* (*Mindo*), ja šāds reizināšanas koeficients nav piemērojams attiecībā uz *Dimon Italia* (*Mindo*), tas vēl jo mazākā mērā būtu piemērojams attiecībā uz *Alliance One.*

247 Piemērojot reizināšanas koeficientu atsevišķi *Dimon Italia* un *Transcatab*, pamatojot ar to, ka tās pārkāpuma izdarīšanas laikā piederēja divām multinacionālām uzņēmumu grupām, Komisija neesot ņēmusi vērā apstākli, ka brīdī, kad tika pieņemts apstrīdētais lēmums un bija jāmaksā naudas sods, vienīgi *Transcatab* vēl ietilpa multinacionālā uzņēmumu grupā, kamēr *Dimon Italia* pa to laiku bija tikusi pārdota.

248 Turklāt, ievērojot preventīvo iedarbību, kādai paredzēta reizināšanas koeficienta piemērošana, šāda koeficienta piemērošana ir attaisnojama vienīgi attiecībā uz sabiedrību, kas izdarījusi prettiesisku darbību, nevis attiecībā uz sabiedrību, kas nekādi nav bijusi saistīta ar aizliegto vienošanos un kuras vienīgā saikne ar sabiedrību, kas ir bijusi tieši iesaistīta tajā, ir tās kapitāldaļu īpašumtiesības pagātnē.

249 Tā kā *Mindo* nav pārstājusi pastāvēt, tai būtu jāpiemēro ikviens reizināšanas koeficients kā aizliegtās vienošanās tiešai dalībniecei. Komisijas izmantotā kritērija nepieņemamas sekas ir tādas, uzskata *Alliance One*, ka sabiedrība, kas ir tieši izdarījusi pārkāpumu, saņem mazāku sodu nekā sabiedrība, kas to iepriekš kontrolēja un kura ne tikai nav bijusi aizliegtās vienošanās dalībniece un pat nezināja par tās pastāvēšanu, bet kam vairs nav pat nekādas saiknes ar šo sabiedrību.

250 Visbeidzot, *Alliance One* uzskata, ka Komisija nevar divas sabiedrības uzskatīt par solidāri atbildīgām par dažādām un atsevišķām viena un tā paša naudas soda summām, kā tā to ir izdarījusi izskatāmajā lietā.

251 Komisija apstrīd *Alliance One* argumentus.

b) Vispārējās tiesas vērtējums

252 Vispirms ir jānorāda, ka izskatāmajā lietā Komisija, lai aprēķinātu reizināšanas koeficientu, pamatoti ir ņēmusi vērā mātessabiedrību, proti, *Dimon Inc.* un *SCC*, apgrozījumu, nevis tikai iesaistīto meitassabiedrību kopējo apgrozījumu, ievērojot, ka mātessabiedrība un meitassabiedrība, kā atzīmēts pirmā pamata analīzē, atbilstoši EKL 81. pantam ir vienots uzņēmums (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2007. gada 12. decembra spriedumu apvienotajās lietās T-101/05 un T-111/05 *BASF* un *UCB*/Komisija, Krājums, II-4949. lpp., 49. punkts, un 2008. gada 18. jūnija spriedumu lietā T-410/03 *Hoechst*/Komisija, Krājums, II-881. lpp., 379. punkts). Turklāt reizināšanas koeficienta piemērošana preventīvai iedarbībai izskatāmajā lietā bija attaisnota tieši tādēļ, ka pārkāpumu izdarījušie uzņēmumi ietilpa multinacionālās uzņēmumu grupās (skat. apstrīdētā lēmuma 374. apsvērumu).

253 Apstrīdētā lēmuma 374. apsvēruma 291. zemsvītras piezīmē Komisija precizē, ka reizināšanas koeficienta piemērošana attiecībā uz naudas sodu, kas noteikts *Mindo* (iepriekš — *Dimon Italia*), ir pamatota, ņemot vērā *Alliance One* solidāro atbildību, kamēr, ciktāl tas attiecas uz pašas *Mindo* atbildību, šāda koeficienta piemērošana nebūtu attaisnojama, ievērojot, ka tā ir sarāvusi visas saiknes ar savu akcionāru. Tomēr, ievērojot apstākli, ka *Mindo* atbildība ir jāņem vērā robežās, kas atbilst 10 % no tās apgrozījuma, Komisija secināja, ka nebija lietderīgi šim uzņēmumam atsevišķi aprēķināt sākumsummu. No tā izriet, ka argumentam, kas izriet no tā, ka Komisija neesot ņēmusi vērā situāciju, kāda pastāvēja tās lēmuma pieņemšanas brīdī, nav faktiska pamata.

254 Apstrīdētā lēmuma 403. un 404. apsvērumā (2.6.3.6. punktā ar virsrakstu "Naudas sodu iznākums un naudas soda maksimālās robežas piemērošana",

Komisija precizē *Mindo* situāciju. Konkrētāk, apstrīdētā lēmuma 404. apsvērumā tā norāda:

"[..] *Mindo* (kurai šobrīd nav nekādas saiknes ar agrāko uzņēmumu grupu *Dimon*) [solidārā] atbildība ir jāņem vērā robežās, kas atbilst 10 % no tās apgrozījuma pēdējā finanšu gadā (proti, EUR 3,99 miljoni)".

255 Ja ekonomiskā vienība pa šo laiku ir izjukusi, katram lēmuma adresātam ir tiesības uz to, ka tiek individuāli piemērota minētā maksimālā robeža (Vispārējās tiesas 2005. gada 15. jūnija spriedums apvienotajās lietās T-71/03, T-74/03, T-87/03 un T-91/03 *Tokai Carbon* u.c./Komisija, Krājumā nav publicēts, 390. punkts, un 2010. gada 13. septembra spriedums lietā T-26/06 *Trioplast Wittenheim*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 113. punkts).

256 Ir jākonstatē, ka izskatāmajā lietā jautājumam par reizināšanas koeficienta prevencijas mērķim piemērošanu attiecībā uz *Mindo* nebūtu nekādu praktisku seku, jo tai noteiktais naudas sods bija ierobežots ar 10 % tās apgrozījuma. Līdz ar to *Alliance One* izvirzītais arguments nav iedarbīgs.

257 Katrā ziņā, ievērojot samērīguma principu, uzņēmuma kopējie resursi ir jānovērtē dienā, kad tiek noteikts naudas sods, lai pareizi sasniegtu prevencijas mērķi, ko *Alliance One* turklāt nav apstrīdējusi (šajā ziņā skat. iepriekš 235. punktā minēto spriedumu lietā *Degussa*/Komisija, 285. punkts).

258 Tāpēc Komisijai nevar pārmest, ka, nosakot palielinājumu prevencijas nolūkā, tā ir ņēmusi vērā tādu uzņēmumu grupu realizēto apgrozījumu, kuru apvienošanās ir notikusi laikā starp pārkāpuma izbeigšanu un apstrīdētā lēmuma pieņemšanu.

259 Tāpat Komisija ir pamatoti atzinusi *Mindo* par solidāri atbildīgu par naudas soda samaksu kopā ar *Alliance One* līdz EUR 3,99 miljonu apmēram, kamēr *Alliance One* paliek atbildīga par visa naudas soda, proti, EUR 10 miljonu, samaksu.

260 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka šis pamats arī ir noraidāms.

261 No tā izriet, ka prasība jānoraida kopumā, bez vajadzības izskatāmajā lietā pārbaudīt *Alliance One* prasījumu otrās un trešās daļas pieņemamību.

Par tiesāšanās izdevumiem

262 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā *Alliance One* spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež tai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) *Alliance One Internationa, Inc.* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2011. gada 9. septembrī.

Satura rādītājs

Tiesvedības priekšvēsture ..... II - 5748

A — Administratīvais process ..... II - 5749

B — Apstrīdētais lēmums ..... II - 5751

1. Apstrīdētā lēmuma adresāti ..... II - 5752

2. Naudas sodu summu noteikšana ..... II - 5756

Process un lietas dalībnieku prasījumi ..... II - 5762

Juridiskais pamatojums ..... II - 5764

A — Par pirmo pamatu attiecībā uz noteikumu, kas regulē mātessabiedrības vainojamību par tās meitassabiedrības izdarītajiem pārkāpumiem, pārkāpumu, kā arī tiesību uz aizstāvību pārkāpumu ..... II - 5765

1. Par pirmo daļu, kas izriet no tā, ka nav ievēroti noteikumi, kas regulē mātessabiedrības vainojamību par tās meitassabiedrības darbībām ..... II - 5765

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5765

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 5769

2. Par otro daļu attiecībā uz pierādījumu, ko iesniegušas *SCC* un *Dimon Inc.* ar mērķi atspēkot prezumpciju, neņemšanu vērā ..... II - 5774

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5774

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 5783

Par vispārēja rakstura pierādījumiem, kas izvirzīti, lai atspēkotu prezumpciju ..... II - 5784

Par specifiskiem pierādījumiem, kas izvirzīti, lai atspēkotu prezumpciju ..... II - 5786

— Par saistību starp *SCC* un *Transcatab* ..... II - 5787

— Par saistību starp *Dimon Inc.* un *Dimon Italia* ..... II - 5789

Par pierādījumiem, ko Komisija, iespējams, izmantojusi, lai apstiprinātu *Transcatab* un *Dimon Italia* autonomijas neesamību ..... II - 5791

Par pierādījumu, kas var atspēkot prezumpciju, interpretāciju, ievērojot judikatūru ..... II - 5797

3. Par trešo daļu, kas izriet no aizstāvības tiesību pārkāpuma ..... II - 5799

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5799

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 5801

4. Par ceturto daļu, kas izriet no noteikumu par pierādīšanas pienākuma sadalījumu pārkāpuma ..... II - 5805

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 5805

b) Vispārējās tiesas vērtējums ..... II - 5806

B — Par otro pamatu attiecībā uz Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta pārkāpumu, kā arī samērīguma principa pārkāpumu, nosakot naudas soda galīgo summu ... II - 5808

1. Lietas dalībnieku argumenti ... II - 5808

2. Vispārējās tiesas vērtējums ... II - 5809

C — Par trešo pamatu attiecībā uz kļūdu tiesību piemērošanā un faktos, kā arī samērīguma principa pārkāpumu un pamatojuma nesniegšanu, nosakot reizināšanas koeficientu ... II - 5812

1. Par pirmo daļu attiecībā uz pietiekamu preventīvu iedarbību un Komisijas lēmumpieņemšanas praksi šajā jautājumā ... II - 5813

a) Lietas dalībnieku argumenti ... II - 5813

b) Vispārējās tiesas vērtējums ... II - 5814

2. Par trešo daļu attiecībā uz pamatojuma, ko Komisija izvirzījusi attiecībā uz reizināšanas koeficienta piemērošanu *Mindo*, konsekvences neesamību ... II - 5818

a) Lietas dalībnieku argumenti ... II - 5818

b) Vispārējās tiesas vērtējums ... II - 5820

Par tiesāšanās izdevumiem ... II - 5822